

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Kapuvár Városi Önkormányzat

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	11
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	54
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	73
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	81
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	89
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	96
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	100
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	102
1. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	102
2. Megvalósítás.....	110
2.1 A megvalósítás előkészítése.....	110
2.2 A megvalósítás folyamata.....	110
2.3 Monitoring és visszacsatolás.....	110
2.4 Nyilvánosság.....	110
2.6 Érvényesülés, módosítás.....	111
3. Elfogadás módja és dátuma.....	112

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentum szerint átdolgozva Kapuvár Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az esélyegyenlőség (vagy azonos lehetőségek) fogalma az emberi jogok általános felfogásán alapszik. Az emberek egyenlőségét hangsúlyozza nemre, fajra, nemzetiségre, korra, egészségi állapotra, társadalmi helyzetre stb. való tekintet nélkül. Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy nem elég kinyilatkoztatni, hogy mindenki egyenlő, hanem biztosítani is kell ennek az egyenlőségnek az ésszerű feltételeit. Az esélyegyenlőség tehát maga után vonja, hogy ahol az esélyek egyenlősége nem garantált, ott kompenzációs intézkedésekre van szükség.

Önkormányzatunk vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más stratégiai dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen Helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kapuvár alig 10.000 lakosú kisváros Győr-Moson-Sopron megye középső részén, a Kisalföld két tájegységének – a Rábaköznek és a Hanság-medencének – találkozásánál. A Kis-Rába partján fekvő településen áthalad a 85-ös főút, vasútállomása a Győrt Sopronnal összekötő vasútvonal mentén fekszik.

A település a Fertő tótól délre elterülő vidék központja, várából ellenőrizték az itt áthaladó kelet-nyugati irányú utat. A 10. században a honfoglaló magyarság szállásterületének peremére került a település, így az ország nyugati kapuja lett. Innen ered elnevezése is. Első írásos említése 1162-ből származik. Zsigmond király 1350-ben a Kanizsaiaknak adományozta, majd 1532-ben házasság révén a Nádasdyak kezébe került. A törökveszély miatt megerősített vár védelmében a fejlődő település 1558-tól mezővárosi rangot kapott. A háborús dúlást azonban nem kerülhette el és 1594-ben rövid ideig elfoglalták a törökök. A Wesselényi-féle összeesküvésben részt vett Nádasdy Ferencet kivégezték, birtokai 1681-ben az Esterházyaké lettek.

A Rákóczi szabadságharc idején a várért jelentős harcok dúltak, végül a kurucok felrobbantották. Az épületet az Esterházyak kastéllyá építették át. A 19. század második fele gazdasági fellendülést

¹ Gazdasági Program, Integrált Településfejlesztési Stratégia, Kapuvár Városi Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepciója, Kapuvár Város Helyi Építési Szabályzata, Kapuvár Város Klímastratégiája, Kapuvár Okos Város Stratégia

hozott, amit a belvárosban álló jelentős középületek sora jelez. Báró Berg Gusztáv 1864-ben bérbé vete a kapuvári uradalmat és sikeres mintagazdasággá fejlesztette.

A mai városkép az 1945 utáni fejlődés eredménye. Az 1950-es és '60-as években a megye jelentős élelmiszer-, könnyű- és gépipari központjává vált. Lakótelepek, új iskolák, művelődési ház, színházterem, strandfürdő, múzeum létesült. Ennek köszönhetően 1969-ben újra városi rangot kapott. Az iparfejlesztés az 1970-es években kezdődött meg. Kapuvár iparának kialakulásában pozitívan hatottak a korábbi ipari hagyományok, valamint a mezőgazdasági termeléshez kötődő feldolgozó jelleg, a gyorsan kialakított ipari infrastrukturális fogadó készség.

Az 1990-es években a város jellemző iparágai az élelmiszeripar, valamint a gépipar volt. Mindezek mellett kiemelt szerepet töltek be a könnyűipari üzemek.

Kapuvár Városi Önkormányzat a 2000. év végén elnyerte a gazdasági minisztérium által kiírt pályázaton az „Ipari Park” címet. A város gazdasági fejlesztésének egyik kiemelt eszköze a Kapuvári Ipari Park projekt fejlesztése, új munkahelyek teremtése, beruházások generálása.

A város elérhetősége többféle közlekedési eszközzel is kiváló. Közúton a Sopront Győrrel összekötő 85-ös számú főútvonalon, valamint a 2020-ban elkészült M85 gyorsforgalmi úton; vasúton a Győr-Sopron-Ebendorf vasútvonalon; légi közlekedés szempontjából pedig a fertőszentmiklósi magánrepülőtér, valamint az ausztriai schwechat-i nemzetközi repülőtér ad lehetőséget a város megközelítésére. Az M1-es autópálya Győrnél 40 km-es és Mosonmagyaróvárnál 50 km-es, az A3-as autópálya Siegendornánál 60 km-es, az A4-es Pandorfnál 50 km-es távolságban érhető el.

A Kapuvárt Ausztriával összekötő, a burgenlandi Fertőzug és a Hanság-Rábaköz turisztikai fejlesztését célzó kerékpárút, valamint a Hanság-főcsatornán megépített új kerékpáros és gyalogos híd a két ország közötti összekötést valósítja meg. Ennek eredményeként a térség

kerékpárhálózata nagymértékben bővült, megvalósult az átjárhatóság a környező régiókba, ami elősegíti az aktív és az ökoturizmus fellendülését. A beruházás eredményeként egységes kerékpárút hálózattá szerveződött a határtérség, melynek Kapuvár is szerves része.

A város helyi foglalkoztatottságában az önkormányzat és kulturális, szociális és oktatási intézményei, az állami hivatalok és közoktatási egészségügyi intézmények mellett működő elektronikai, könnyűipari, gépipari, élelmiszeripari és mezőgazdasági vállalkozások játszanak szerepet. Az erdőgazdálkodással, fakitermeléssel az erdészet foglalkozik, kezeli a hanyi- és rábaközi erdőket, gondoskodnak a kitermelés és újratelepítés folyamatosságáról.

Kapuvár gazdasági szerkezete jelentősen átalakult az utóbbi évtizedben. A városunk korábbi legnagyobb foglalkoztatói, a Kapuvári Hús Húsipari Zrt., illetve elődjei, valamint a Rába Zrt. kapuvári gyára válságba kerültek és sajnálatos módon a felszámolás elől nem menekülhettek. A több lábon álló struktúra a jellemző a város gazdasági szerkezetére. Jelen vannak a kis- és nagyobb méretű gazdaságok a földművelés és állattenyésztés területén, az élelmiszeripar is jelen van a városban a nagyszámú kereskedelmi és szolgáltató vállalkozás mellett. A gazdasági válság idején sem volt jellemző munkanélküliség, sőt mára a munkahelyek inkább a szakképzett munkaerő-hiánnyal küzdenek, amely sajnós már a bővítés és fejlesztés lehetőségeit korlátozza.

A Kapuvári Ipari Park a 2018-19-es időszaktól kezdődően elsősorban infotechnológiai beruházásoknak adott otthont. A Provertha Zrt. új galvanizálója, amely 1.8 milliárd forintból épült, prémium autógyártók biztos szállítójává vált. A kapuvári üzemükben száznál több helyit és környékbélit foglalkoztatnak.

Százas nagyságrendű munkavállalói létszámnövekedést hozott a Laurastar svájci alapítású prémium vasalógyártó cég üzembővítése. A Laurastar Hungary Kft. előbb a szerviz, majd logisztikai központját telepítette Kapuvárra, két milliárdos beruházással, jelenleg pedig újabb bővítés előtt állnak, hisz gyártókapacitásuk gerincét is kisvárosunkba helyezik át a közeljövőben.

A milliárdos beruházások közül is kiemelkedik a kínai Intretech cég, amelynek 8.8 milliárd forintos összbeberuházással megépült új üzemcsarnoka. Jelenleg 200 főt foglalkoztatnak. Az Intretech Hungary Kft. fejlesztései is tovább folytatódnak, jelenleg épül az ipari parkban a jelenlegi gyártóterületük megháromszorozódását eredményező második csarnokuk és szomszédságában több száz fős munkásszállásuk.

A Kapuvári Ipari Park hagyományos üzemei közül kiemelkedik a Cserpes Sajtműhely, amely országszerte ismert tejipari prémiummárkává vált az elmúlt évtizedben, az LV Metal, amely szintén autóiipari szállítóként ad munkát a kapuváriaknak, illetve a hagyományos üzletágak közül a Diadal Zrt., amely könnyűipari termelőként állja a versenyt az olcsó távol-keleti konkurenssekkel.

A koronavírus járvány nem okozott jelentős változást a város gazdasági szerkezetében, de az orosz-ukrán háború kedvezőtlenül hathat a konjunktúrafolyamatokra, fokozva a COVID-járványból történő kilábalás óta tapasztalható energia- és alapanyagár emelkedést és a nemzetközi ellátási láncok problémáit. Ezek hatásait még nem ismerjük.

Kapuvár város intézmény- és ellátórendszere

A jelenlegi önkormányzati ciklusban 12 fős képviselő-testület vezeti a várost, a polgármester munkáját szintén 2 társadalmi megbízatású alpolgármester segíti.

A képviselő-testület **önálló polgármesteri hivatal** tart fenn, emellett még két költségvetési szervet, a **Király-tó Óvoda és Bölcsődét**, valamint a **Rábaközi Művelődési Központ, Városi Könyvtár és Muzeális Kiállítóhelyet** (a továbbiakban: RMKVKMK).

A Király-tó Óvoda és Bölcsőde jelenleg 8 feladat-ellátási helyen 17 óvodai csoporttal működik. A bölcsődét Kapuvár Városi Önkormányzat 2013-ban közel 100 millió forintból újította fel európai uniós forrás segítségével. A beruházás során egy csoportszobával bővült a bölcsődei férőhelyek száma, így 38 férőhely szolgálja a kicsiket. Emiatt további községekkel is tudunk feladatellátási szerződést kötni a férőhelyek jobb kihasználtsága érdekében, így a bölcsőde jelenleg Agyagosszergény, Babót, Himod, Hövej, Mihályi, Osló, Szárföld, Veszvény és Vitnyéd községek gyermekeit fogadja.

A 2013. január 1. napjától a korábban az állam által fenntartott megyei múzeumi szervezetek önkormányzati fenntartásába kerültek, így a Rábaközi Muzeális Kiállítóhely feladatellátását önkormányzatunk vette át és a Rábaközi Művelődési Központ és Városi Könyvtár intézménybe integrálta. A városközpont rehabilitációja pályázaton sikeresen szerepeltünk, így jelenleg a művelődési központ egy felújított épületben működik. A város és környéke kulturális életét ez az intézmény irányítja és koordinálja, amely helyet biztosít a közel ötven civilszervezet működéséhez is. A Városi Könyvtár felújítása települési könyvtár fejlesztési pályázat útján 2020. május 25-én fejeződött be.

Az **egészségügyi alapellátás** biztosítását Kapuvár városa az alábbiak szerint látja el:

- házi orvosi ellátás 5 önálló házi orvosi körzetben,
- házi gyermekorvosi ellátás 3 önálló körzetben,
- fogorvosi alapellátás 3 vegyes körzetben és 1 iskolai fogászati körzetben,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás feladatokat külön megállapodás alapján,
- védőnői ellátás 6 körzeti védőnő közreműködésével,
- iskola/ifjúság orvosi ellátás minden oktatási intézményben.

Kapuvár Városi Önkormányzat az **egyes közzolgáltatási feladatoknál** élt a kiszervezés adta lehetőséggel. A Kapukom Kft. végzi többek között a településüzemeltetési feladatok nagy részét, a távhőszolgáltatást pedig a Kapuvári Hőszolgáltató Kft. látja el, a Kéz-Mű Kft. feladata pedig a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása. Mindhárom gazdasági társaság 100 %-os önkormányzati tulajdonban van.

Meghatározott feladatok gazdaságosabb, eredményesebb, magasabb színvonalú ellátása érdekében az önkormányzat társulásban vesz részt. A **Nyitott Kapu-vár Térségi Szociális Szolgáltató Központ** (a továbbiakban: Nyitott Kapu-vár TSZSZK), amely a Kapuvár Térségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálati Társulás (a továbbiakban: Szociális Társulás) által 2013. július 1. óta működtetett integrált intézmény, az alábbi szociális ellátási formákat nyújtja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján:

- étkeztetés a szociálisan rászorultak részére,
- házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, amely segítség az önálló életvitel fenntartásában,
- családsegítés,
- közösségi ellátások keretében pszichiátriai alapellátás,
- fogyatékosok nappali ellátása,
- fejlesztő foglalkoztatás ellátása,
- idősek klubja,
- gyermekjóléti szolgáltatás.

Az önkormányzat **támogató szolgálatot** is biztosít a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel kötött feladat-ellátási szerződés útján.

Az **általános iskolai oktatást** két intézmény biztosítja, az egyik egyházi, a másik 2013. január 1-től állami fenntartású.

A **továbbtanuló** diákok két oktatási intézmény felé indulhatnak településünkön:

- a Páli Szent Vince Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda (Páli Szent Vince Iskolaközpont) gimnáziuma,
- a Soproni Szakképzési Centrum Berg Gusztáv Szakközépiskolája.

Kórházunk honlapján olvasható bemutatkozás szerint a jelenleg állami fenntartású és 278 ágygal működő Lumniczer Sándor Kórház-Rendelőintézet jogelődjét 1887-ben báró Berg Gusztáv alapította. Európai hírű kezeléssel büszkélkedik az angiológiai rehabilitációs központ.

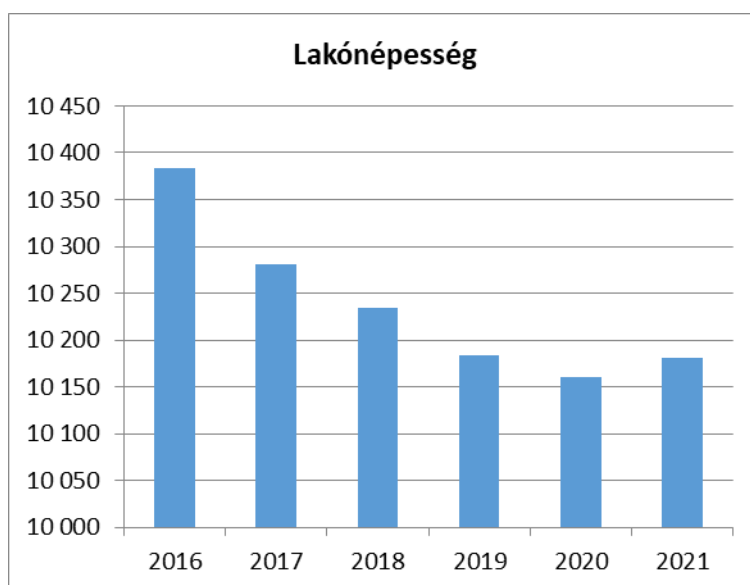
Népesség, demográfia

A település lakónépessége a KSH adatközlése alapján 2021. december 31-én 10.181 fő. A KSH definíciója szerint a lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező, és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma; azaz az **adott területen ténylegesen élő**, jelenlévő népesség. Mivel ez a szám tükrözi legpontosabban, hogy az egyes területeken ténylegesen mekkora a lakosság száma, a legtöbb népességre vonatkozó demográfiai mutatószámnál ezt használják vetítési alapként.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	10 384	bázis év
2017	10 281	99,01%
2018	10 234	99,54%
2019	10 184	99,51%
2020	10 161	99,77%
2021	10 181	100,20%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti adatokból megállapítható, hogy Kapuvár város lakónépessége folyamatosan csökkent a 2020. év végéig, azonban 2021. évben enyhe növekedés volt tapasztalható. Ez továbbra is fontos feladatot is állít a város vezetése elé, hogy a lakosságszám növelése érdekében még vonzóbbá tegyék városunkat.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2. számú táblázat a 2021. év december 31-i állandó népesség adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból megállapítható, hogy közel 4 %-kal magasabb a korosztályok tekintetében a nők aránya. **Magas a 65 év felettek aránya is, az állandó népesség 22,67 %-át teszik ki.** Ezen korcsoporton belül a 65 év feletti nők aránya több mint 4 %-kal magasabb a férfiakénál, mutatva azt, hogy a férfiak halálozási rátája magasabb.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	4 785	5 159	9944	48,12%	51,88%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			260	2,61%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	631	706	1337	6,35%	7,10%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	145	146	291	1,46%	1,47%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	2 775	2 705	5480	27,91%	27,20%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	313	356	669	3,15%	3,58%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	921	1 333	2254	9,26%	13,41%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni

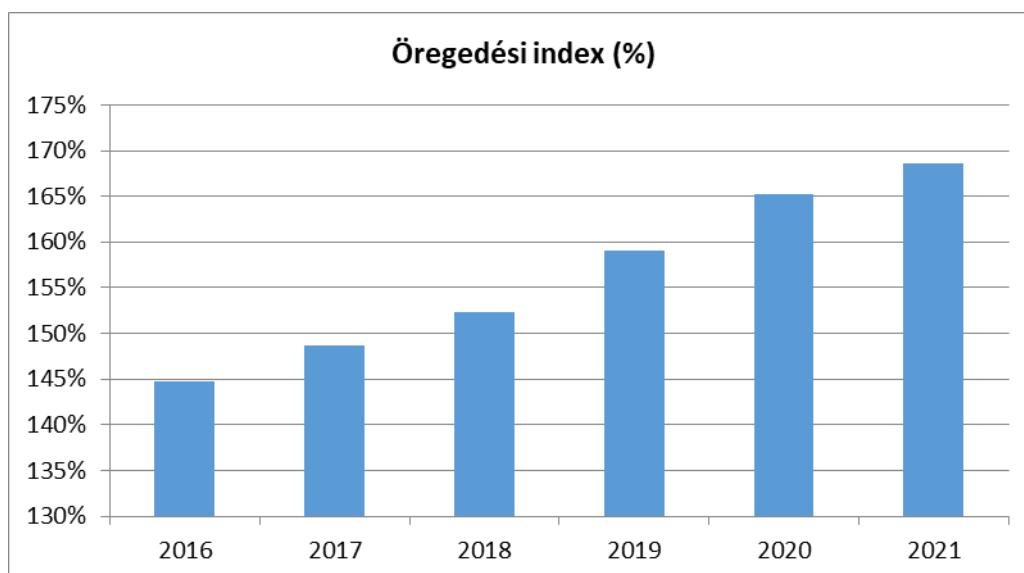
tendenciákat vetíti előre. Ha ez 100%-nál alacsonyabb, akkor a társadalom demográfiai utánpótlása biztosított. A 100%-nál magasabb érték azonban azt jelzi, hogy középtávon kevesebben fognak belépni az aktív korosztályba, mint amennyien az elmúlt években kiléptek onnan.

A táblázat adataiból megállapítható, hogy Kapuvár lakossága előregedőben van. Sajnos az index nemcsak 100 % fölött áll, hanem exponenciálisan nő is.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 998	1 381	144,68%
2017	2 035	1 369	148,65%
2018	2 086	1 370	152,26%
2019	2 137	1 344	159,00%
2020	2 189	1 325	165,21%
2021	2 254	1 337	168,59%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Kapuvár népessége aggasztóan gyors ütemben öregszik. Ez különösen rossz hír az állami ellátórendszerek (nyugdíjrendszer, egészségügy) finanszírozásának szempontjából, hiszen azt eredményezi, hogy az adófizetők száma fogyatkozik, míg az ellátásra szorulóknak száma egyre magasabbra nő.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlási különbözet a mutatója egy adott közigazgatási egység esetében az odavándorlók és az elvándorlók számának különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva, amely

magába foglalja az állandó és az ideiglenes vándorlást is. Egy adott földrajzi terület népességvonzó hatását, illetve annak hiányát fejezi ki.

Örvendetes, hogy 2021-ben pozitív az elvándorlások egyenlege az elmúlt évek magas lakás- és társasházépítései, valamint új építési telkek kialakítása okán.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-1,63
2017	-8,13
2018	-2,73
2019	-1,96
2020	-0,49
2021	5,11

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely tehát az élveszületések és a halálozások különbözete. A statisztikai alapinformációk alapján Kapuváron a természetes szaporodás a vizsgált időszakban negatív, ami szintén, egyértelműen a lakosság elöregedését mutatja.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-2,98
2017	-3,00
2018	-4,78
2019	-3,92
2020	-5,01
2021	-4,23

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A HEP a Korm. rend. 1. § (2) bekezdés előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen **a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők** helyzetére.

Kapuvár Városi Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok a saját településen jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és a kommunikáció területén, lehetőséget teremt arra, hogy helyi pályázatok meghirdetésével anyagi támogatásban részesítse az esélyegyenlőség biztosítására irányuló törekvéseket.

Ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy a helyi sajtásokra vigyázva, a kapuvári identitásunkat megőrizve a környezet szennyezését kerülve, úgy fejlődjünk tovább, és oly módon fejlesszük gazdasági potenciálunkat, hogy lakosságunk gyarapodását, jólétét, komfortérzetének javítását, itthon maradását szolgáljuk. A helyi közösség egyenrangú tagjaként kell kezelni minden szolgáltatást igénybevevőt. Biztosítani kell az egyéni képességtől függő döntéshozatal lehetőségét és teljes, minden lehetőségre kiterjedő segítséget kell nyújtani. A döntéshozatalban hangsúlyt kell helyezni az emberi méltóságot kifejezésre juttató, minőségi lakókörnyezet kialakítását elősegítő, továbbá kulturális szolgáltatások kezdeményezésekre, hiszen a város megújulása hozzájárul a szociális és a települési kohézió növekedéséhez, a helyi identitás megerősödéséhez. Az életér minőségének javítása megfelelő infrastruktúra kialakításával, a közlekedés feltételeinek fejlesztésével (egyéni és közösségi), a lakosság széles körét érintő, az életminőséget kedvezően befolyásoló beruházások megvalósításával érhető el.

A polgárosodás fontos eleme a tudatos közösségfejlesztés és tervezés. A középtávú terv célja, a város jövőjének felvázolása, és felvállalása. Nem titkolt elvárás, hogy önbecsülésünket, önértékelésünket javítsuk, és megfeleljünk a lakosságunk, a településünk, országunk elvárásainak, és az európai uniós elvárásoknak.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kapuvár Városi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel, szakképzési centrumokkal).

Cél a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Cél továbbá:

- a társadalmi bizalom növekedése,
- a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni képes emberek, felelős állampolgárok egymás iránti szolidaritásának erősítése
- a család és a fiatalabb nemzedékek társadalmi szerepének megerősítése, elsősorban
- hátrányos helyzetű emberek körében
- a Kormány által kitűzött Operatív Programokkal való összhang megteremtése.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a városban élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Az önkormányzatunk alapvető célja, hogy Kapuvár olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása is célként szerepel, amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidaris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzübeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző

- közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
 - támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Minden ember jogképes, továbbá a törvény előtt mindenki egyenlő. Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdése alapján Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az Ebktv. előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.

Alkalmaztuk a Belügyminisztérium honlapján megjelent MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ-t a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához (2021. 06.30-i módosítása).

Különös figyelmet fordítottunk

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

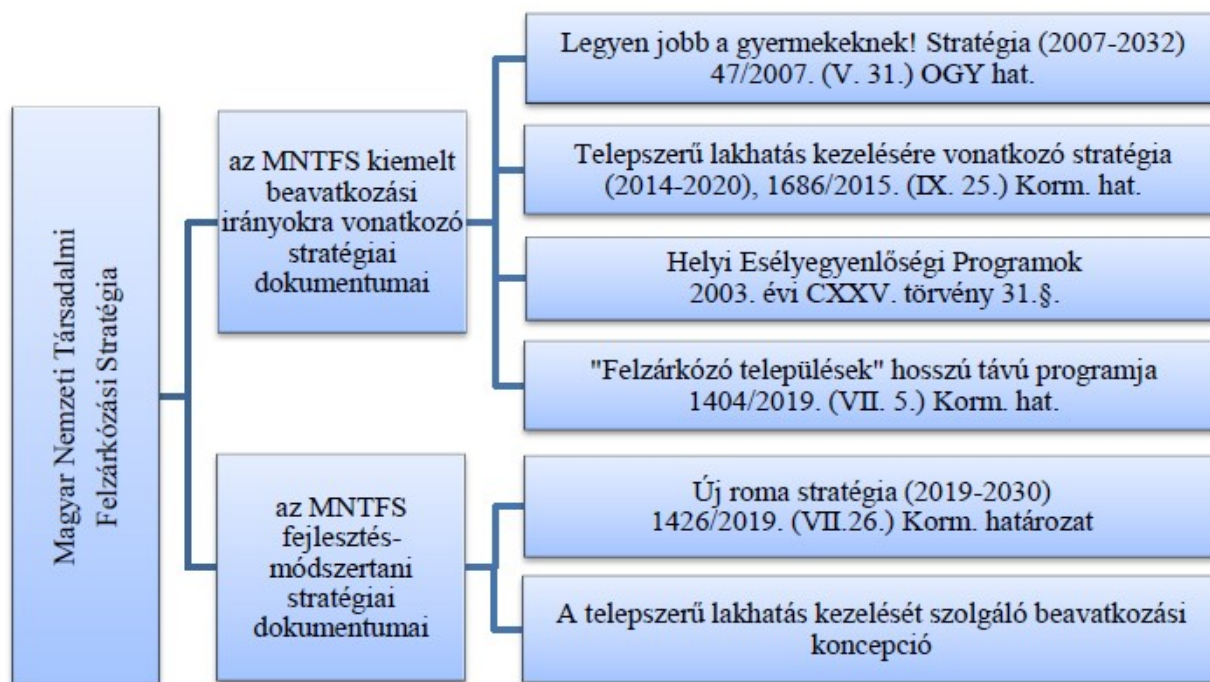
2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.]

2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait. Az MNTFS 2030 átfogó, a hátrányos helyzetű emberek élethelyzetén javítani kívánó szakpolitikai stratégia. A stratégia ernyőstratégiaként szolgál az annak beavatkozási területeihez kapcsolódó stratégiai, valamint fejlesztés-módszertani dokumentumokhoz, a stratégiák szélesebb összhangját, kereteit

kívánja megteremteni annak érdekében, hogy az ágazatközi megközelítések hatékonyabban érvényesüljenek.

A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II és kapcsolódó stratégiai dokumentumai

Forrás: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030., 157. oldal

Tízéves időtávra a diagnózis alapú felzárkózás célkitűzéseinek, valamint a beavatkozás irányainak meghatározását célozza Magyarország szegregációval érintett települései tekintetében az **Új Roma Stratégia (2019-2030)**. A stratégia a romákat érintő kulcsproblémákra reagál, újfajta, diagnózis alapú megközelítést alkalmazva. Lényege a célzott segítség és beavatkozás, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a fejlesztési eszközöket a helyben felmért problémákhoz, szükségletekhez kell igazítani. A megközelítés hatékony beavatkozást és forrásfelhasználást tesz lehetővé az érintett területeken.

A szegény családban élő gyermekek helyzetének javítását és a gyermekek esélyteremtését célzó, 25 évre szóló, „**Legyen jobb a gyermekeknek!**” **Nemzeti Stratégia** célja, hogy egy generáció alatt jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkentse a gyermekek és családjaik szegénységének arányát, felszámolja a gyermekek társadalmi kirekesztődése és tartós rászorultsága szélsőséges formáit, és átalakítsa azokat a mechanizmusokat és intézményeket, amelyek ma újratermelik a szegénységet és a társadalmi kirekesztődést. Ezek eléréséhez szükséges a szülők foglalkoztatásának segítése, jobb, egyenlőbb feltételek biztosítása a gyermeki készségek és képességek kibontására, továbbá a társadalmi különállás csökkentése; a gyermekek és családjaik számára nyújtott személyes szociális szolgálatok és ellátások színvonalának javítása; az egészségesebb gyermekkor biztosítása; valamint a lakáskörülmények és a lakhatás biztonságának javítása. Horizontális, minden funkcionális területet átmetsző cél az etnikai, területi egyenlőtlenségek és társadalmi különállás csökkentése. A Legyen jobb a gyermekeknek! Stratégia végrehajtását szolgáló hároméves intézkedési tervek 2011 óta a felzárkózási stratégia intézkedési tervei részét képezik.

A **Teleszerű lakhatás kezelésére vonatkozó stratégia** célja az emberi lakhatásra gyakran alig alkalmas telepek felszámolása, esetenként – az egyedi körülmények messzemenő

figyelembevételével – a telepek rehabilitációja, település szövetbe való kapcsolása, az ehhez szükséges szakpolitikai irányok és tartalmak megalapozása. A stratégia fő célja, hogy a telepek és leromló településrészek, települések – összefoglalóan a lakhatási marginalizáció és annak térbeni koncentrációja – újratermelődését megakadályozó, a szegregálódási, leszakadási folyamatokat megállító és a kialakult telepi élethelyzetek felszámolását szolgáló eszköztárat mutasson be és intézményesítsen annak érdekében, hogy a teleszerű lakhatási formát hosszú távon megszüntesse.

A 88/2009. (X. 29.) OGY határozattal elfogadott **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)** jövőkép, amely felvázolja az ifjúsági korosztályok fejlődésének optimális irányait. Célja, hogy hosszú távon irányt szabjon az ifjúság életfeltételeinek javításához, segítséget nyújtson a szféra valamennyi szereplőjének az ifjúsággal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához. A stratégia, mint keret, lehetőséget ad arra, hogy kormányzati ciklusokon átívelő célokkal és irányokkal lehessen tervezni. A stratégia, mint alapidokumentum meghatározza a fejlesztés fő irányait; megvalósításához – a feltételek folyamatos felülvizsgálata mellett – cselekvési tervek készülnek, amelyek konkrét feladatokat határoznak meg az érintett ágazati miniszterek részére. A stratégia javaslatot tesz továbbá az ifjúság élethelyzetét meghatározó jogszabályi környezet áttekintésére, felülvizsgálatára. A NIS végrehajtása jelenleg a 2012-2013. évekre vonatkozó cselekvési tervben foglalt 30 intézkedés által kijelölt keretek között zajlik.

A nők és a férfiak társadalmi esélyegyenlőségének, az egyenlő arányú hozzáférésnek, valamint az egyenlő bánásmód megteremtésének korszerű, állami stratégiáját szolgálja a **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)**. Célja, hogy előmozdítsa a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósulását, az állami közpolitikába és intézmények működésébe integrálva.

A XXI. század egyik legpozitívabb eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker – és egyben a legnagyobb kihívás is. E kihívásra reagálva Magyarországon is szükséges volt az időspolitika kialakítása, az **Idősügyi Nemzeti Stratégia** elkészítése, melynek hosszú távú célkitűzései – tekintettel arra, hogy igen sokrétű és átfogó változásokra van szükség – 2034-ig kerültek megfogalmazásra. A célkitűzés megvalósításához rendelkezésre álló időkeretet két ütemtervre bontották, ahol az I. ütemterv 2010-2022-ig, a II. ütemterv pedig 2023-2034-ig tervezhető úgy, hogy több, párhuzamosan folyó cselekvési tervvel valósuljon meg a szükséges fejlesztés.

Az **Országos Fogytékosügyi Program**, mint a fogyatékos emberek életkörülményeinek javítását, társadalmi befogadását és esélyegyenlőségük biztosítását célul kitűző stratégia a 2015-2025. közötti időszakra határozza meg az állam és intézményrendszerének feladatait a területen. A programhoz középtávú intézkedési tervek tartoznak, melyek 3-4 éves időszakokban foglalmazzák meg a célok elérése érdekében szükséges lépéseket és rendelnek azokhoz határidőket, erőforrásokat. Az első ilyen középtávú intézkedési terv a 2015-2018. közötti időszakra határozta meg a teendőket, 2019-2022. között pedig egy újabb cselekvési terv volt hivatott irányt mutatni a szakpolitika és a kormányzat számára.

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek. A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzatunk 2020-ban elkészítette a **Gazdasági Programját**, amely a stratégiai tervezés alapidokumentuma, azon fejlesztési tervek összessége, amelyek hosszabb távra, általános és átfogó jelleggel határoznak meg az érvényes értékrenddel összhangban lévő fejlesztési, működési, szolgáltatási prioritásokat, elérendő célokat, a megoldások és változások fő irányait, valamint a megvalósulás legfontosabb feltételeit.

2022-ben fogadta el a képviselő-testület **Kapuvár Integrált Településfejlesztési Stratégiája és Kapuvár Város Megalapozó Vizsgálata** módosítását. A módosítás célja az elmúlt időszak társadalmi-gazdasági változásaihoz illeszkedően az új, 2021-2027-es programozási időszak városfejlesztési beavatkozásainak stratégiai szintű megalapozása, a releváns hazai és uniós források hatékony felhasználásának támogatása. A módosítás a hatályban levő korábbi **településfejlesztési koncepción** alapszik. A felülvizsgált stratégia nem tartalmazza a korábbi, már megvalósított beavatkozásokat, ugyanakkor az új operatív programokban (azok tervezeteiben), országos és megyei terület- és településfejlesztési programokban, dokumentumokban foglaltakkal összhangban készült, ezáltal a következő időszak támogatási felhívásaira benyújtandó városi fejlesztési pályázatok stratégiai illeszkedését biztosítja.

Kapuvár Városi Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepciója felülvizsgálatára szintén 2022-ben került sor. A szociális szolgáltatástervezési koncepció célja a szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása és felülvizsgálata önkormányzati szinten. Ez a stratégiai koncepció a város egészére kiterjedően tárja fel a szociális szolgáltatások jelenlegi helyzetét és a fejlesztés lehetséges irányait. A koncepció tartalmazza az önkormányzat önként vállalt és többlet feladatait, elsődlegesen azonban a szociális törvénybeli szabályozás alapján mutatjuk be a működő intézményrendszert, a közeli és távolabbi jövő terveit.

A **településfejlesztési koncepció** az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény szerint a képviselő-testület által elfogadott dokumentum, amely a települések hosszú távú fejlesztési elképzeléseit foglalja össze. A koncepció biztosítja a településfejlesztés összehangolt megvalósulását; rendszerbe foglalja a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket. A településfejlesztési koncepció még 2007-ben az akkori integrált városfejlesztési stratégiához kapcsolódóan készült. A képviselő-testület a város **településszerkezeti tervét** a 191/2004. (XI. 15.) ÖKT. határozattal fogadta el, amelyet azóta többször módosított; a **szabályozási tervét és helyi építési szabályzatát** pedig a 41/2004. (XI.16.) rendelettel hagyta jóvá. Ezek a dokumentumok még az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet alapján készültek el, így a felülvizsgálatuk indokolt. Így lenne biztosított a településfejlesztés összehangolt megvalósulása, megalapozza a település rendezését, rendszerbe foglalja a város közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket

A képviselő-testület **Kapuvár Város 2020-2030-as évekre vonatkozó klímastratégiáját** – kitekintéssel 2050-re – 2020-ban fogadta el, amelyben a területre jellemző klíma, környezeti, energetikai, egészségügyi, meteorológiai stb. adatok összefoglaló elemzése készült el. A dokumentum elkészítésénél figyelembe vettük a város jelenleg is érvényben lévő fejlesztési és rendezési tervei, stratégiáit.

Kapuvár Okos Város Stratégiája 2021-ben készült el. A dokumentum a helyi és a térségi környezethez igazodva jelöli ki a város ez irányú célrendszerét, fejlesztési irányait, cselekvési programját.

STRATÉGIAI DOKUMENTUMOK

Ⓜ Hatályos Rendezési Terv 2017:

- Ⓜ Kapuvár Város Helyi Építési Szabályzata HÉSZ (itt letölthető)
- Ⓜ Szabályozási terv 2017 (.pdf)
- Ⓜ Szerkezeti terv 2017 (.pdf)
- Ⓜ Szabályozási terv 20181203 (pdf)
- Ⓜ Szerkezeti terv 20181203 (pdf)
- Ⓜ Szabályozási terv 20190329 (pdf)
- Ⓜ Szerkezeti terv 20190329 (pdf)
- Ⓜ Szabályozási terv 20190430 (pdf)
- Ⓜ Szabályozási terv 20190729 (pdf)
- Ⓜ Szabályozási terv 20201211 (pdf)
- Ⓜ Szabályozási terv 20210325 (pdf)
- Ⓜ Szerkezeti terv 20210325 (pdf)
- Ⓜ Szabályozási terv 20210610 (pdf)
- Ⓜ Szerkezeti terv 20210610 (pdf)
- Ⓜ Szerkezeti terv 202200526 (pdf)
- Ⓜ Szabályozási terv 20220526 (pdf)

- Ⓜ Tájékoztató Kapuvár város környezeti állapotáról 2021 - (.pdf)
- Ⓜ Tájékoztató Kapuvár város környezeti állapotáról 2020 - (.pdf)
- Ⓜ Tájékoztató Kapuvár város környezeti állapotáról 2019 - (.pdf)
- Ⓜ Tájékoztató Kapuvár város környezeti állapotáról 2018 - (.pdf)
- Ⓜ Tájékoztató Kapuvár város környezeti állapotáról 2017 - (.pdf)
- Ⓜ Tájékoztató Kapuvár város környezeti állapotáról 2016 - (.pdf)
- Ⓜ Tájékoztató Kapuvár város környezeti állapotáról 2015 - (.pdf)
- Ⓜ Kapuvár Város Környezetvédelmi Programja 2011-2014 -(.pdf)

- Ⓜ Gazdasági Program 2020-2024 (.pdf)
- Ⓜ Gazdasági Program 2015-2019 (.pdf)
- Ⓜ Gazdasági Program 2015-2019. időarányos értékelése (.pdf)
- Ⓜ Gazdasági és Humán Program 2011-2014 -(.pdf)
- Ⓜ Gazdasági és Humán Program 2011-2014 értékelése -(.pdf)
- Ⓜ Gazdasági és Humán Program 2007-2010 -(.pdf)

- Ⓜ Integrált Településfejlesztési Stratégia 2015-2023 - (.pdf)
- Ⓜ Integrált Városfejlesztési Stratégia módosítása (2010) -(.pdf)
- Ⓜ Integrált Városfejlesztési Stratégia (2008) -(.pdf)

- Ⓜ Kapuvár Város Városközponti Akcióterületi Terve (2010) - (.pdf)
- Ⓜ Kapuvár Városi Önkormányzat közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve (2013) - (.pdf)

Ⓜ Kapuvár Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018-2023. Felülvizsgálat 2021.01.14.

Ⓜ Kapuvár Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018. Felülvizsgálat 2017.12.21.

Ⓜ Kapuvár Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018. Felülvizsgálat 2016.02.29.

Ⓜ Kapuvár Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018. (.pdf)

Ⓜ Kapuvár Városi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2022 - (.pdf)

Ⓜ Kapuvár Városi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2017 - (.pdf)

Ⓜ Kapuvár Városi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2014 - (.pdf)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés k) pontjában és az Möt. 87. §-ában kapott felhatalmazás alapján az Szt. 57. § (1) bekezdés c), d), e), f) és g) pontja, 62-65. § és 65/A. §-a és a Gyvt. 39-40. §-aiban foglalt feladatok ellátására a térségi önkormányzatok létrehozták a **Kapuvári Térségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálati Társulást**. A társulásban résztvevő önkormányzatok a közösen fenntartott **Nyitott Kapu-Vár Térségi Szociális Szolgáltató Központ** intézményen keresztül látják el feladataikat.

Az intézmény működési területe

- **étkeztetés** tekintetében:
Kapuvár város közigazgatási területe, Agyagosszergény, Himod, Kisfalud, Mihályi, Vadosfa, Babót, Osl, Vitnyéd, Rábakecöl, Hövej községek közigazgatási területe
- **házi segítségnyújtás és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** esetében:
Kapuvár város közigazgatási területe, Agyagosszergény, Babót, Himod, Kisfalud, Mihályi, Osl, Szárföld, Veszkeny, Vitnyéd, Fertőendréd, Petőháza, Rábakecöl, Hövej községek közigazgatási területe
- **közösségi pszichiátriai ellátás** esetében:
Kapuvár város közigazgatási területe, Agyagosszergény, Babót, Himod, Kisfalud, Mihályi, Osl, Szárföld, Veszkeny, Vadosfa, Vitnyéd, Hövej községek közigazgatási területe
- **fejlesztő foglalkoztatás** esetében:
Kapuvár, Agyagosszergény, Babót, Beled, Cirák, Dénesfa, Edve, Gyóró, Himod, Hövej, Kisfalud, Mihályi, Osl, Rábakecöl, Szárföld, Vadosfa, Vásárosfalu, Veszkeny, Vitnyéd, Fertőd, Fertőszentmiklós
- **fogyatékosok nappali ellátása** esetében:
Kapuvár, Agyagosszergény, Babót, Beled, Cirák, Dénesfa, Edve, Gyóró, Himod, Hövej, Kisfalud, Mihályi, Osl, Rábakecöl, Szárföld, Vadosfa, Vásárosfalu, Veszkeny, Vitnyéd, Fertőd, Fertőszentmiklós.
- **idősek klubja** esetében:
Kapuvár Város és Szárföld település közigazgatási területe.
- **Család- és Gyermekjóléti Központ** esetében:
Kapuvári járás egész területe: Agyagosszergény, Babót, Beled, Cirák, Dénesfa, Edve, Gyóró, Himod, Hövej, Kapuvár, Kisfalud, Mihályi, Osl, Rábakecöl, Répceszemere, Szárföld, Vadosfa, Vásárosfalu, Veszkeny, Vitnyéd
- **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat** esetében:
Kapuvár, Agyagosszergény, Vitnyéd, Babót, Szárföld, Veszkeny, Hövej, Osl, Mihályi, Himod, Gyóró, Kisfalud, Vadosfa, Cirák, Csapod, Fertőendréd, Petőháza.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk a társszervek, intézmények adatszolgáltatásait, az ágazati beszámolók megállapításait, továbbá a szakemberek tapasztalatait. Természetesen

azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységet az Európai Unió valamennyi tagállamában egységes mutatószámrendszer alapján számolják. Fő indikátora a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett népesség aránya nevű mutató, amely együttesen vizsgálja a jövedelmet, az anyagi nélkülözést, valamint a munkaerőpiaci kirekesztődést. Ezek alapján az összetett mutató három részindikátort foglal magában:

1. relatív jövedelmi szegénység (olyan háztartásban élők aránya, ahol a nettó jövedelem nem éri el a medián jövedelem 60%-át),
2. súlyos anyagi depriváció (olyan személyek aránya, akik meghatározott kilenc fogyasztási tétel közül legalább négyről anyagi okok miatt lemondani kényszerülnek),
3. nagyon alacsony munkaintenzitás (olyan háztartásban élők aránya, amelyekben a munkaképes korú /18–59 éves/ háztartástagok a lehetséges munkaidejüknek csak kevesebb, mint ötödét töltik munkavégzéssel).

Szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettnek azokat tekintjük, akik a három dimenzió közül legalább egyben érintettek.

A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek többségét érinti a relatív jövedelmi szegénység, másodsorban a súlyos anyagi depriváció, harmadik csoport nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban él.

Szegénynek kell tekinteni egy személyt, egy családot, illetve egy embercsoportot abban az esetben, ha a rendelkezésükre álló erőforrások (anyagi, kulturális, társadalmi) oly mértékben korlátozottak, hogy kizárják őket a minimálisan megkövetelhető életformából. Napjainkban egyre gyakrabban használt új fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerővel kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között szocializációs különbségek, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és gyakran súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. Tehát a definiálás alapján kijelenthetjük, hogy a magyarországi romák jelentős része ebbe a csoportba sorolható.

Kapuvár nem minősül a mélyszegénység szempontjából hátrányos helyzetű településnek, ez azonban nem jelenti azt, hogy a szegénység a településen egyáltalán nincs jelen. Pontos adat nem áll rendelkezésre arról, hogy hány fő tartozhat ebbe a célcsoportba.

Városunkban a 2011. évi népszámlálás során 267 fő vallotta magát romának. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat becslése szerint számuk 600-700 fő közé tehető

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

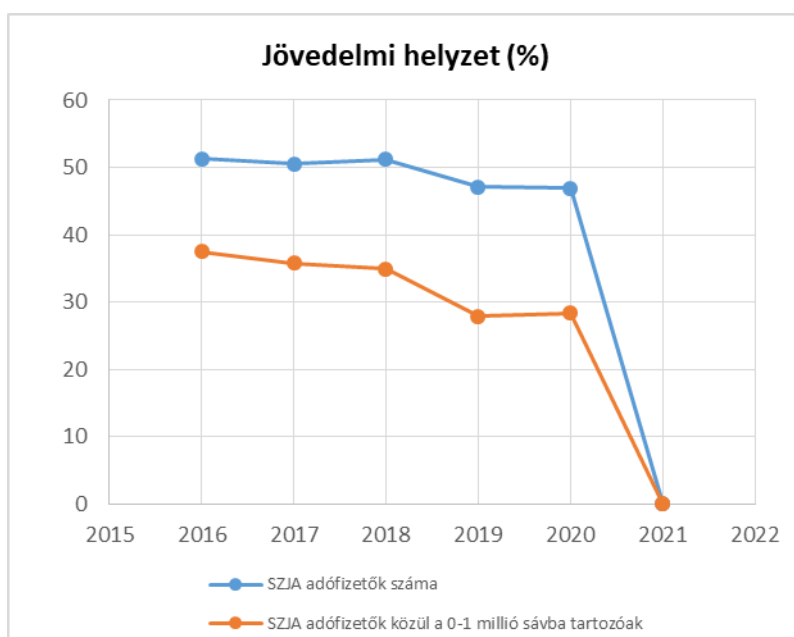
Kapuvár Város Roma Nemzetiségű Önkormányzata 2012-2016-ig szóló középtávú programtervezetet dolgozott ki a cigányság felzárkóztatása érdekében, amelyben meghatározták a célokat és feladatokat. Kapuvár Városi Önkormányzat korábban referensi munkakörben foglalkoztatott a cigányság érdekeit képviselő, az esélyegyenlőségért munkálkodó szakembert, jelenleg nincs cigányság érdekeit képviselő referens.

A jövedelem és a vagyon fogalmát az Szt. 4. §-a, valamint a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4.§-a határozza meg. Ebben a témakörben konkrét, és részletes statisztikai információkat, csak a 2011. népszámlálás adatai szolgálnak.

A háztartások jövedelmének három fő összetevője a munkavégzésből származó, a társadalmi és az egyéb jövedelem. A 3.1. számú táblázat alapján jól látható, hogy 2016-2020 között folytatódott a **jövedelemszerkezet romlása**, tovább **folyamatosan csökken a munkavégzésből származó jövedelem aránya**. 2016. évhez viszonyítva az SZJA adófizetők száma egyre kevesebb, 2020-ban az állandó népesség 46.96%-a volt SZJA adófizető. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma a 2016. évi 37,45%-ról 2020-ra 28,32%-ra csökkent.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	51,28	37,45
2017	50,56	35,81
2018	51,16	34,90
2019	47,12	27,89
2020	46,96	28,32
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint az Ft. és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

A nyilvántartott álláskeresők száma csökkenő tendenciát mutat, 2016-ban a 15-64 év közötti állandó népesség 1,5% -át tette ki, 2021-ben pedig 1,2%-át.

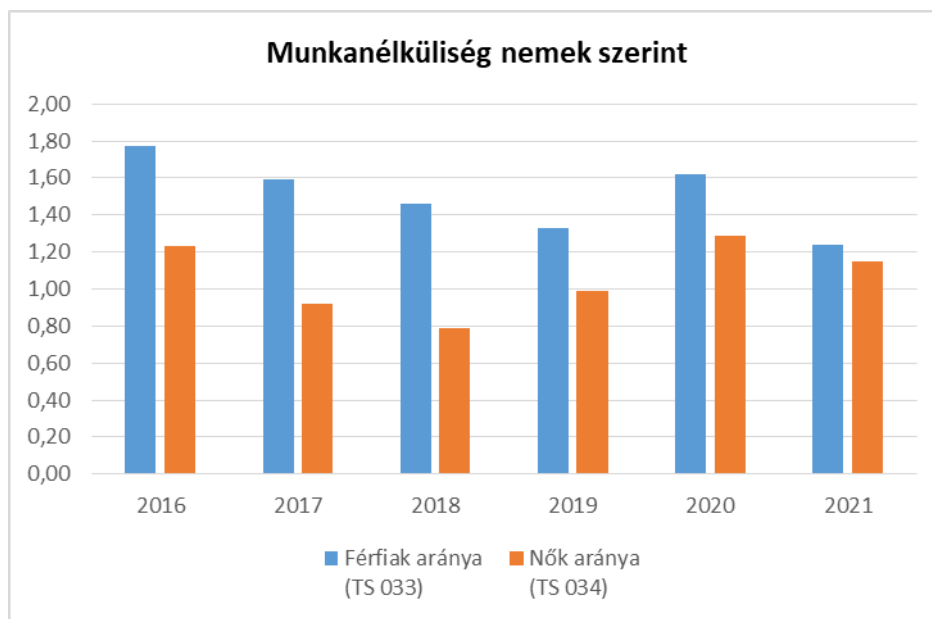
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	1,77	1,23	1,50%
2017	1,59	0,92	1,26%
2018	1,46	0,79	1,13%
2019	1,33	0,99	1,16%
2020	1,62	1,29	1,46%
2021	1,24	1,15	1,20%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2. 1. számú táblázat és a grafikon adatai alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között a férfiak vannak többségben, de a tendencia – a 2020-as emelkedés ellenére – csökkenő.

A nők esetében a 2017-2019. időszakot követően újra emelkedett a nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében.

Tényként rögzíthetjük, hogy a térség így Kapuvár munkavállalói közül, sokan jutnak álláslehetőséghez Ausztriában, ami hatást gyakorol a munkaerő-piaci mutatókra is.

Az Európa 2020 stratégia öt célkitűzéseinek egyike az alacsony iskolai végzettségűek arányának visszaszorítása. A célkitűzés szerint az EU átlagában az oktatást-képzést középfokú végzettség, szakképzettség nélkül elhagyó 18-24 évesek arányát a korosztály 10%-a alá kell csökkenteni. Az alacsony tanulói teljesítmény és a végzettség nélküli iskolaelhagyás jelensége szoros összefüggést mutat a gyermekek társadalmi helyzetével (minél szegényebb egy gyermek, annál kisebb eséllyel tudja befejezni az iskolai tanulmányait), illetve ezen keresztül a területi jellemzőkkel.

Elsősorban a roma népesség köréből kerülnek ki a jelentős iskolai, képzettségi hátrányokkal jellemezhető társadalmi csoportok. Az iskolai végzettség nélküli iskolaelhagyás fokozottan érinti a roma népességet, de ezen belül is különösen súlyos hátrányaik vannak a roma lányoknak.

Az alábbi adathalmaz elemzésének eredménye: 2016-os év adataihoz viszonyítva a regisztrált álláskeresők száma csökkenést mutat. A 2021-es év adatait nézve elmondhatjuk, hogy a korcsoport szerinti megosztás alapján a munkanélküliség a 61 éves, vagy afeletti, valamint a 46-50 év közötti személyek között a legnagyobb, a legkisebb a 20 év alatti korcsoportba tartozók között.

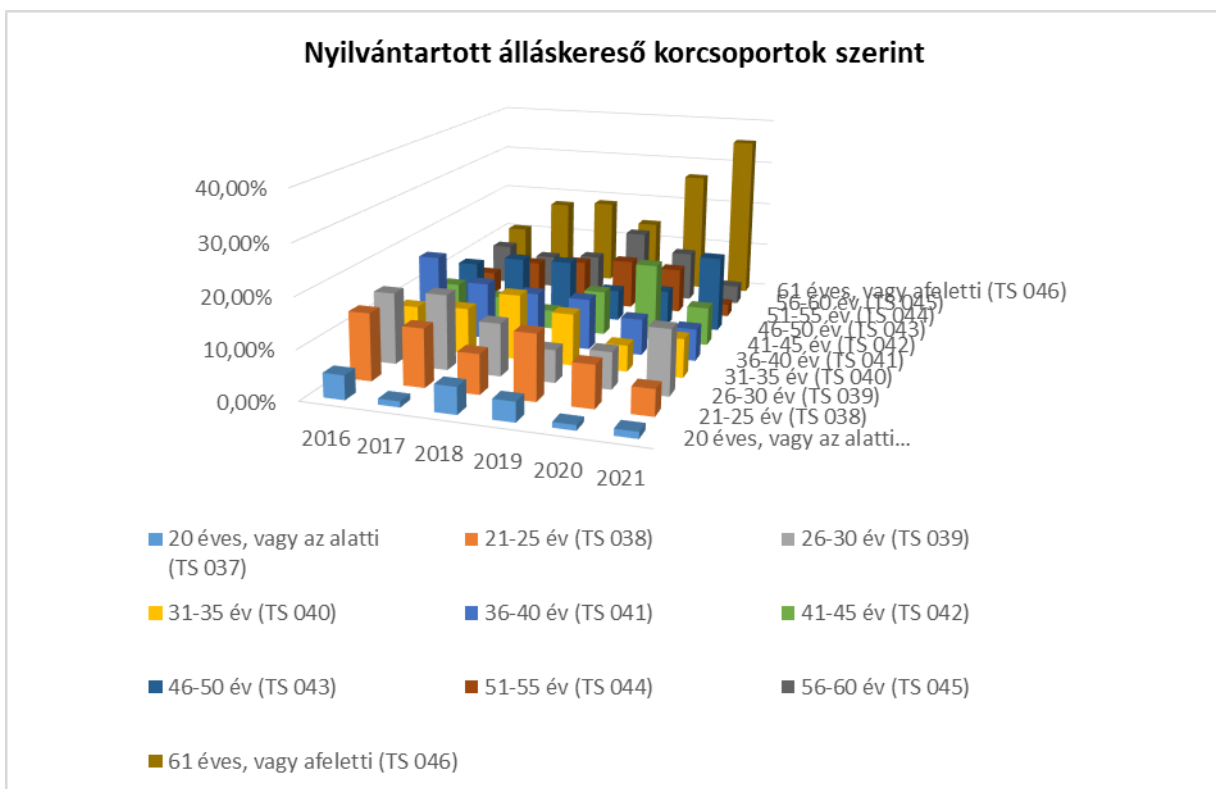
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	103	85	75	76	94	76

20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	5,00	1,00	4,00	3,00	1,00	1,00
	%	4,85%	1,18%	5,33%	3,95%	1,06%	1,32%
21-25 év (TS 038)	Fő	14,00	10,00	6,00	10,00	8,00	4,00
	%	13,59%	11,76%	8,00%	13,16%	8,51%	5,26%
26-30 év (TS 039)	Fő	15,00	13,00	8,00	5,00	7,00	10,00
	%	14,56%	15,29%	10,67%	6,58%	7,45%	13,16%
31-35 év (TS 040)	Fő	9,00	8,00	10,00	8,00	5,00	6,00
	%	8,74%	9,41%	13,33%	10,53%	5,32%	7,89%
36-40 év (TS 041)	Fő	17,00	10,00	8,00	8,00	7,00	5,00
	%	16,50%	11,76%	10,67%	10,53%	7,45%	6,58%
41-45 év (TS 042)	Fő	8,00	5,00	3,00	7,00	15,00	6,00
	%	7,77%	5,88%	4,00%	9,21%	15,96%	7,89%
46-50 év (TS 043)	Fő	10,00	10,00	9,00	5,00	7,00	12,00
	%	9,71%	11,76%	12,00%	6,58%	7,45%	15,79%
51-55 év (TS 044)	Fő	5,00	7,00	7,00	8,00	9,00	2,00
	%	4,85%	8,24%	9,33%	10,53%	9,57%	2,63%
56-60 év (TS 045)	Fő	9,00	6,00	6,00	11,00	10,00	3,00
	%	8,74%	7,06%	8,00%	14,47%	10,64%	3,95%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	11,00	15,00	14,00	11,00	25,00	27,00
	%	10,68%	17,65%	18,67%	14,47%	26,60%	35,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeikből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

A regisztrált munkanélküliek számának csökkenésével párhuzamosan megfigyelhető a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők számának növekedése is. Fontos feladat a fiatalok életpálya-tervezését segítő helyi szolgáltatások nyújtása, munkaszerzési ismeretek bővítése, helyi lehetőségeket, értékeket, adottságokat feltáró, erre épülő gazdasági együttműködések generáló tevékenységek szervezése, a helyi gazdaságba való bekapcsolódást lehetővé tevő ismeretátadás.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	10,68	27,27
2017	15,29	23,08
2018	25,33	15,79
2019	21,05	31,25
2020	26,60	24,00
2021	34,21	34,62

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Továbbra is problémát okoz az állásnélküliek visszakerülése a munkaerőpiacra. A nyilvántartott álláskeresők között a tartós munkanélküliek arányának növekedése láttatja, hogy többségük olyan,

valamely munkaerőpiacon hátrányt okozó tényezővel bírhat, amely megléte tartósan akadályozza az elhelyezkedésben. Ilyen tényező lehet a már említett idős kor, az alacsony iskolai végzettség, vagy akár a szakmában szerzett gyakorlat hiánya is.

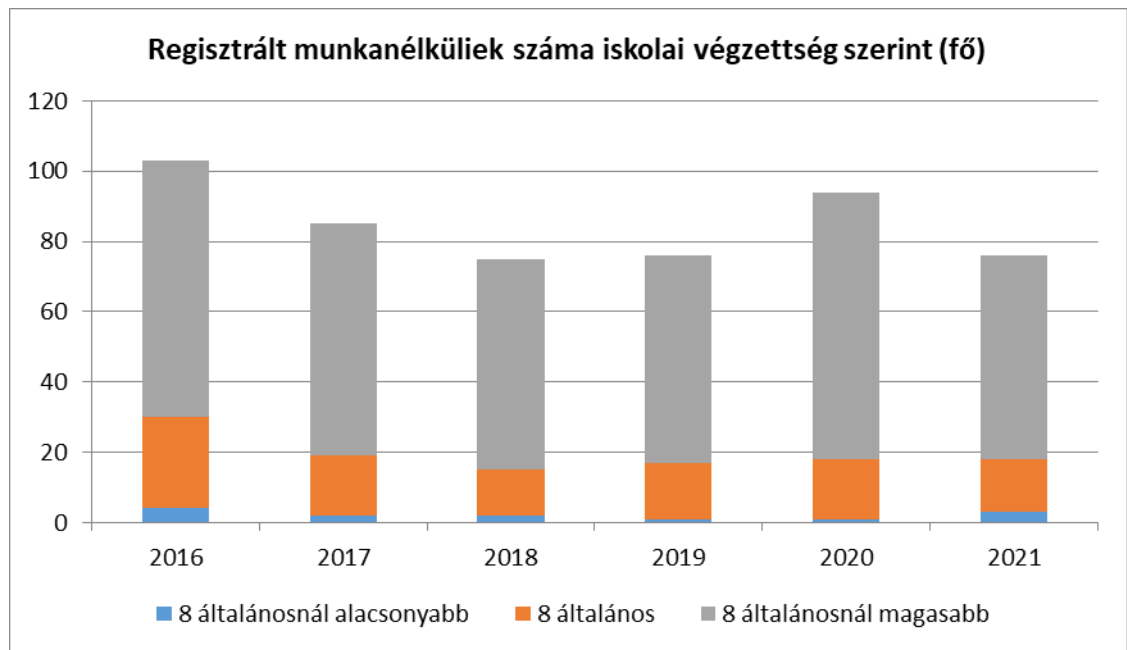
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiacon bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	103	4	3,88%	26	25,24%	73	70,87%
2017	85	2	2,35%	17	20,00%	66	77,65%
2018	75	2	2,67%	13	17,33%	60	80,00%
2019	76	1	1,32%	16	21,05%	59	77,63%
2020	94	1	1,06%	17	18,09%	76	80,85%
2021	76	3	3,95%	15	19,74%	58	76,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők közel 1/4-e 8 általános vagy annál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkeztek. Összességében elmondható, hogy foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacon visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek és az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskeresők – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak.

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékkerhek.

Az önkormányzat is tevékenyen részt vesz a közfoglalkoztatás szervezésében. A közterületen dolgozók szakmai irányítását részben a Polgármesteri Hivatal, részben az önkormányzat tulajdonában lévő Kapukom Kft. látja el. Az Önkormányzaton kívül a városban működő gazdasági társaságok pl. vízitársulat, erdészetek is jelentős számban alkalmaznak közfoglalkoztatottakat.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	87	72
2017	66	48
2018	38	27
2019	30	18
2020	159	16
2021	30	13

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2011-ben újtárá indított országos, illetve hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási program azoknak az álláskeresőknél kínált munka-és kereseti lehetőséget, akiknek az elsődleges munkaerő piacra történő integrációja csak nehezen, vagy nagyon hosszú idő után volt lehetséges. Az időközben a versenyszférában kialakult munkaerő-hiány is hozzájárult ahhoz, hogy kívánatosá vált a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerőpiacra juttatni az arra alkalmas munkavállalókat, és ezt anyagi és mentori eszközökkel is segítette a jogszabályi környezet. Ennek köszönhetően járásunkban az 1139/2017. (III. 20.) Kormányhatározatban foglaltaknak megfelelően erősen csökkent a közfoglalkoztatásban résztvevők száma.

2018 júliusától kapuvári álláskereső az országos közfoglalkoztatási programban vesznek részt a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.-nél, a Katasztrófavédelemlél, az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóságnál.

A helyi tapasztalatok és a statisztikai adatok alapján látszik, hogy a 2016. évi 72 fő közfoglalkoztatotti számadat fokozatosan csökken, feltehetően egyre többen találnak közülük munkát.

2022. december 31. napjáig tart a GINOP 5.1.1. „Út a munkaerőpiacra”, illetve a GINOP 5.2.1. „Ifjúsági Garancia” kiemelt munkaerőpiaci programok, melynek keretében továbbra is a „Vállalkozások munkaerő támogatása” projekt keretében tudunk támogatást nyújtani a hátrányos helyzetű, a fiatal szakképzettek, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók foglalkoztatásához.

A Változó Világért Alapítvány 2022. március 31. napján immár harmadik alkalommal tart állásbörzét Kapuváron.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

Mivel a települést kettészeli a 85-ös számú főút könnyen elérhetőek a környező települések, továbbá Győr és Sopron is. Ennek köszönhetően megoldott a munkába járás azoknak is, akik

esetleg közvetlenül a településen nem találnak megfelelő munkalehetőséget. A 2020-ban megépült M85-ös gyorsforgalmi út további jó közlekedési kapcsolatokat biztosít a megye települései között.

A 2021. évben 1175 Kapuváron székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozás működött. Nincs tudomás arról, hogy a vállalkozások milyen arányban vesznek részt a foglalkoztatási programokban, mivel ezen terület vonatkozásában az önkormányzatot a vállalkozások nem keresték meg.

Pozitív fejlemény a település életében a vállalkozások fejlesztési szándéka. A Kapuvári Ipari Parkban megvalósult és tervezett fejlesztésekről a „Település bemutatása” fejezetben olvashattunk.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Településünkön a pályaválasztással kapcsolatos tájékoztatásra osztályfőnöki órákon kerül sor az iskolában, ezen kívül a Kapuvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály munkatársai, valamint a Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara is szolgálnak helyi tanácsadással. Egyéb programok a megyeszékhelyen elérhetőek.

A pályakezdő állás keresők száma a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent, 2021-ben 1 fő keresett állást pályakezdőként.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	103	8
2017	85	3
2018	75	4
2019	76	6
2020	94	2
2021	76	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

Kapuváron jónak mondható az együttműködés a Polgármesteri Hivatal, a többi önkormányzati intézmény, illetve a Kapuvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, valamint a város civil szervezetei között. Lehetőségeikhez mérten valamennyien pályázatok és a programlehetőségek

kihasználása mellett segítik a munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a képzések és foglalkoztatás bővítését.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen az érintett célcsoport esetében az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg és alkalmaznak többek között a roma lakosságot. A cégek EU-s projekteknek köszönhetően a célcsoport bevonásával elsősorban betanított munkásként alkalmaznak a roma lakosságot. Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy dolgoznak-e az önkormányzati saját fenntartású intézményekben a célcsoportba tartozó személyek. Ennek oka az, hogy romának azt a személyt tekintjük, aki annak vallja magát, s ezzel kapcsolatos felmérésről tudomásunk nincs

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóságának bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk. (roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...)

Az Ebktv, amely összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás.

A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

A foglalkoztatás területén megvalósuló hátrányos megkülönböztetésről jelzéseket nem kaptunk, ezért arról információval nem rendelkezünk. Az önkormányzat a foglalkoztatás során nem tesz különbséget sem nemi, faji, vagy etnikai hovatartozás, sem egyéb szempontjából a munkavállalók között.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális írástudás napjainkban elvárt készségrendszer. A digitális átmenet, a digitális technológiai alkalmazások, az automatizáció, a robottechnológiák, a mesterséges intelligencia az

élet szinte minden területére kihatnak és alapjaiban alakítják át a gazdaságot, a munkaerőpiacot és az emberek életkörülményeit. A digitális gazdaságban jelentősen átalakul az egyes foglalkozások, illetve készségek iránti kereslet. A digitális kompetencia, a digitális technológiában jártas munkaerő elérhetősége a jövő munkaerőpiacán egyre inkább meghatározó tényező lesz. A digitális átalakulás komoly kihívást jelent.

Ahhoz, hogy valaki sikeresen érvényesüljön a társadalmi életben és megfeleljen a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítania a felmerülő problémák digitális eszközökkel, eljárásokkal történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, az egyének digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájának sokoldalú fejlesztését is igényli.

A Kormány 2016-ban elindította a Digitális Jólét Programot, s annak bővítéseként elfogadta a Digitális Jólét Program 2.0, amely előírja a „digitális képességek értékelésére alkalmas digitális kompetencia keretrendszer” és a digitális kompetenciák fejlesztését.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2015. március 1-jétől állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerülnek. Ezzel összhangban az pénzben és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályait újra kellett gondolni. Erre tekintettel a képviselő-testület megalkotta az 5/2015. (II. 26.) önkormányzati rendeletét a pénzben és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályairól.

A helyi önkormányzatok felelőssége megnövekedett a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen **települési támogatás** lett.

A települési támogatás formái:

- lakhatási támogatás,
- helyi közlekedéshez nyújtott utazási kedvezmény,
- elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulás,
- rendkívüli települési támogatás.

Az Szt. értelmében szociális rászorultság esetén a jogosult számára a járási hivatal

- időskorúak járadékát,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást
- gyermekek otthongondozási díját,
- ápolási díjat, kiemelt ápolási díjat, emelt összegű ápolási díjat állapít meg.

Természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal

- alanyi közgyógyellátást, illetve normatív közgyógyellátást, és
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg.

A munkanélküliséghez kapcsolódó támogatásokban részesülők számának vizsgálatakor megállapítható, hogy a településen rendszeres jövedelem nélkül élők a vizsgált időszakban támogatáshoz jutottak.

A felmerülő szociális igényeket folyamatosan figyelemmel kísérve felmerült az igény tartós élelmiszer formájában nyújtott természetbeni támogatásra, mely Kapuvár Városi Önkormányzat

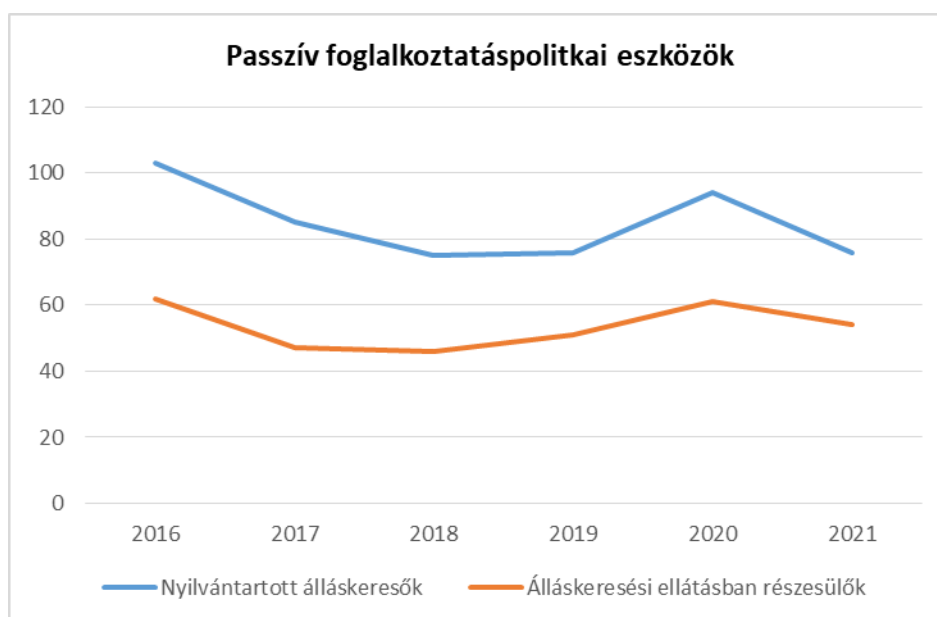
Képviselő-testületének a pénzben és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályairól szóló 5/2015 (II.26.) önkormányzati rendeletének módosítását tette szükségessé.

2016-ben 62 fő, 221-ben 54 fő részesült álláskeresési ellátásban. A segélyben részesülők száma 2016-2021 között csökkenést mutat, annak ellenére, hogy a 2020. évben számuk majdnem elérte a bázis évben álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők számát.

2021-ben a nyilvántartott álláskeresők több mint 70 %-a ellátásban részesült.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	103	1,47%	62	60,19%
2017	85	1,24%	47	55,29%
2018	75	1,11%	46	61,33%
2019	76	1,13%	51	67,11%
2020	94	1,41%	61	64,89%
2021	76	1,15%	54	71,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A vizsgált időszakban a szociális támogatásban részesülők száma csökkenést mutat, a foglalkozást helyettesítő támogatásban részesítettek számában pedig nem történt számottevő változás.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	3	2,91%	n.a.	-	65	63,11%
2017	3	3,53%	6	6,68%	50	58,82%
2018	4	5,33%	6	7,53%	50	66,67%
2019	2	2,63%	6	7,54%	53	69,74%
2020	1	1,06%	5	5,54%	62	65,96%
2021	1	1,32%	n.a.	-	55	72,37%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2020-ban 6 fő volt.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	6
2018	6
2019	7
2020	9
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen

fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A táblázat adatai alapján 2016-ban 4427 lakás volt a településen. Az épített lakások számát tekintve a 2020. évben kiugróan magas, 76 lakás épült. A lakások 37%-a 1-2 szobás, 99%-a közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba, valamint 98%-a közüzemi ivóvízvezeték hálózatba is bekapcsolt.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	4427	12	2,71	37,52	99,21	100,00
2017	4453	38	8,53	37,57	99,75	100,00
2018	4492	45	10,02	37,49	99,33	100,00
2019	4524	34	7,52	37,58	99,60	100,00
2020	4598	76	16,53	37,47	99,33	98,39
2021	4603	6	1,30	37,41	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

A város önkormányzata a rendelkezésére álló lakásállománnyal a hatályos lakástörvény és önkormányzati rendelet szabályai szerint gazdálkodik. A tulajdonost megillető bérbeadói jogok gyakorlása és terhelő kötelezettsége teljesítése az önkormányzati tulajdonú lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 14/2006 (IV. 25.) önkormányzati rendelet alapján történik. A rendelet tartalmazza azokat a szabályokat - összhangban a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény rendelkezéseivel, amit a lakások bérbeadása során alkalmazunk.

Városunkban 58 db szociális bérlakás található, egyéb nyilvántartással bérlakás állományról nem rendelkezünk. A lakhatási krízisben lévő személyek, családok helyzetét az Önkormányzat, továbbá alapítványok, egyházak is segítik. Családok átmeneti otthona, nappali melegedő valamint hajléktalanszálló nem működik városunkban.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	4 427	n.a.	5	0	56	0	n.a.
2017	4 453	n.a.	5	0	56	0	n.a.
2018	4 492	n.a.	5	0	56	0	n.a.
2019	4 524	n.a.	5	0	56	0	n.a.
2020	4 598	n.a.	5	0	57	0	n.a.
2021	4 603	n.a.	5	0	58	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakások tekintetében a szerződés megkötése a – képviselő-testület nevében – a polgármester, feladata.

Szociális helyzete alapján önkormányzati bérlakás csak annak az igényjogosult családnak, személynek adható bérbe, aki a lakásigénylők nyilvántartásában szerepel és a szociális, vagyoni és jövedelmi viszonyait figyelembe véve az elhelyezése indokolt.

A nyilvántartásba vett kérelmező helyzetét a Polgármesteri Hivatal évente felülvizsgálja, valamint a lakásbérleti szerződés megkötése előtt környeztanulmányt készít. A nyilvántartásba vett kérelmezőnek a bérbeadó a képviselő-testület döntése alapján a rendelkezésre álló üres lakásállományból a kérelmező jövedelmi viszonyainak megfelelő bérlakást ajánl fel.

Szociális helyzet alapján csak olyan lakásra köthető bérleti szerződés, amelynek nagysága a bérlő jogos lakásigénye mértékének felső határát nem haladja meg. A jogos lakásigény mértékének számításánál a lakásba ténylegesen együtt költözők számát kell figyelembe venni, amit a bizottsági környeztanulmány alátámaszt.

A szociális helyzet alapján a **lakás legfeljebb 5 évre adható bérbe**. Annak az igénylőnek, aki a bérbeadáskor 65. életévét betöltötte, „élete végéig” feltétellel köthető szerződés a lakásra. A határozott idő leteltével a lakásbérleti jogviszony a bérbeadó elhelyezési kötelezettsége nélkül szűnik meg. A bérleti jogviszony lejártá előtt legalább 60 nappal a bérlő kérelmet nyújthat be a lakásának szociális körülményei alapján történő ismételt bérbevitelére.

A Humán Bizottság a bérlőt kérelmére újbóli bérlővé javasolhatja határozott időre, ha a szociális bérlakásra való jogosultság feltételeinek megfelel, továbbá

- nincs lakbérhátraléka vagy közüzemi díjtartozása kivéve, ha a bérlővel a bérbeadó megállapodást kötött a bérleti díj-tartozás későbbi megfizetésére és ezt a megállapodást a bérlő teljesíti és
- nem tanúsított jogerős ítéletben, vagy szabálysértési határozatban megállapítottan az együttélés szabályait súlyosan sértő magatartást
- amennyiben a lakbértartozása, illetve közüzemi díj tartozása a bérlőnek a három hónapot meghaladja, legfeljebb fél éves időtartamra akkor köthető újból bérleti szerződés, ha a

bérlő szociális, egészségügyi, vagyoni helyzetét figyelembe véve – lakhatásának önerőből való megoldására képtelen.

A jelenleg a nyilvántartott lakásigénylők száma 18 fő.

Amennyiben elégtelen lakhatási körülményekről, illetve veszélyeztetett lakhatási helyzetekről az önkormányzat tudomást szerez, megpróbál megoldást találni a problémára, segítséget nyújt a rászorulóknak.

A hajléktalanság nem jellemző a településen.

b) szociális lakhatás

Városunkban 58 db szociális bérlakás található.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakás célra használt nem lakáscélú ingatlan számáról adattal nem rendelkezünk.

e) lakhatást segítő támogatások

Kapuvár Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzben és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályairól szóló 5/2015 (II.26.) önkormányzati rendelete a települési támogatások körében szabályozza a lakhatási támogatást. Ezt a támogatási formát a jogosultaknak 12 hónapra, természetbeni szociális ellátás formájában nyújthatjuk a lakásfenntartással összefüggő rendszeres kiadásokhoz.

A koronavírus-járvány miatt 2020-ban kiugróan magas volt a települési támogatásban részesítettek száma.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	149	n.a.
2017	136	23
2018	110	26
2019	93	26
2020	213	19
2021	66	31

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

f) eladósodottság

Az eladósodottság témakörét illetően nem rendelkezünk konkrét adatokkal. A lakásviszonyok jellemző problémái azonban a közműdíj-, illetve lakbér-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és az adósságállomány folytonos újratermelődése.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A város sajátos településszerkezetének köszönhetően külterületi városrészrel nem rendelkezik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges. Szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

Kapuvár Integrált Településfejlesztési Stratégiája megalapozó vizsgálatában a városrészek társadalmi mutatóinak elemzésekor megállapítottuk, hogy egyértelműen, több mutató tekintetében **szegregációt, illetve jelentős társadalmi különbségeket mutató városrész Kapuvár területén nincsen.** A lakótelep népessége többnyire átlagos jellemzőket mutatott, elöregedés, státuszromlás egyelőre nem volt kimutatható.

A KSH tömbszintű vizsgálata és lehatárolása alapján Kapuváron a Honvéd utca környezete bizonyult szegregátumnak, illetve a Rákóczi–Jókai–Bercsényi utcák tömbje szegregációval veszélyeztetett területnek. E területek lakhatási problémái megoldásra várnak.

Mutató megnevezése	Kapuvár összesen	1. szegregátum (Honvéd u.- től északra a Szabadság u. mindkét oldala)	2. szegregátum (Jókai M. u. - Bercsényi M. u. - Rákóczi F. u. - Vörösmarty M. u. - Névtelen u.)
Lakónépesség száma	10495	100	83
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13,7	21,0	18,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,9	65,0	61,4
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	24,4	14,0	20,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,4	55,4	41,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,0	0,0	5,4
Lakásállomány (db)	4381	21	31
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,5	9,5	3,2
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,2	58,5	45,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	8,7	43,1	31,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	61,7	41,8	53,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	34,7	51,9	37,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	46,9	71,4	51,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	53,5	67,0	62,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	7,0	15,2	6,5
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,1	3,0	6,5
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	3,7	10,0	3,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	4,3	5,0	25,9

Forrás: KSH adatközlés, 2011-es népszámlálás

A Honvéd utca tömbje városperemi elhelyezkedésű, a Házhely városrészben található, annak legészakibb pontján. Kertvárosias beépítésű házak jellemzik. Az önkormányzat információi szerint a területen 4-5 családi házban lakhatnak olyan személyek, akik iskolai végzettségüket tekintve tartozhatnak a célcsoportba. Itt magántulajdonú, általában komfortos családi házban élnek a családok.

A Jókai utcai tömb Garta városrész északi részén helyezkedik el, részben kisvárosi, részben kertvárosi épületállomány jellemzi. A terület belsejében garázsok és egy Tüzéptelep található. E területen az önkormányzat adatai szerint öt komfortos és egy félkomfortos lakás található. A Rákóczi u. 14. földszinti lakásai vizesek, a lakások többségénél a nyílászárókkal van probléma. A lakókat tekintve itt sincs rendszeres szociális segélyezett és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesített aktív korú személy. Mindezen adatok alapján a szegregátumok relevanciája megkérdőjelezhető.

Önkormányzati lakások a szegregációval veszélyeztetett területen

	Építés éve	Karbantartás éve	Komfortosság	Állapot	Szoba-szám	Alap-terület
Rákóczi u. 14. fsz./számozatlan	1905	2009	félkomfortos	közepes-gyenge	1 szobás	38 m ²
Rákóczi u. 14. fszt/3	1905	2014	komfortos	közepes	1 szobás	31 m ²
Rákóczi u. 14. I.em.4.	1905	1985	komfortos	közepes	1 szobás	34 m ²
Rákóczi u. 14. I.em.5.	1905	1985	komfortos	közepes	1 szobás	41 m ²
Rákóczi u. 14. I.em.6.	1905	1985	komfortos	közepes	1 szobás	44 m ²
Rákóczi u. 16.	1890	1976	komfortos	közepes	1 szobás	48 m ²

Forrás: Önkormányzat

A szegregációs mutatót a 2011-es népszámlálás adataiból számították ki. A kormányrendelet szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket. Ez a határérték 35%, ahol az érték pedig 30 és 35% közé esik, az a terület szegregációval veszélyeztetett területnek számít. Ezek közül is csak azok a területek számítanak valódi szegregátumnak, illetve veszélyeztetett területnek, ahol a lakónépesség magánháztartásokban eléri az 50 főt, így az intézeti háztartások vagy az alacsony lakosságszámú területek kiszűrhetők voltak. Látható tehát, hogy a határértékeket lejjebb szállították, ezzel együtt a város átlaga is csökkent az indikátor mutatót tekintve (8,7%).²

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói

Az általános jellemzőket és a főbb mutatókat az előző pontban közölt első táblázat mutatja.

A szegregált területeket érintő beavatkozások a város korábbi Antiszegregációs Tervben foglaltak alapján aktualizálhatók.

- Személyes felkeresés alapján meg kell találni azokat a háztartásokat, családokat, amelyek az adatok mögött állhatnak. Mélyinterjúk alapján fel kell tárnunk élethelyzetüket, lakásviszonyaikat, munkaerőpiaci kapcsolatukat, mindennapi problémáikat, társadalmi kapcsolataikat, jövőbeli terveiket, saját helyzetük önmegítélését.
- Az önkormányzati bérlakásban élők esetén van lehetőség a szegregált körülmények között élők egyes csoportjait lakáscsere vagy lakásleürítés révén mobilizálni, és új lakókörnyezetbe integrálni, szociális mix kialakítása révén, hogy újabb szegregátumok ne alakulhassanak ki.
- A bérlakás állomány fejlesztése: A város alapidokumentumaiban is szereplő célkitűzés, amelyre viszont a városnak szinte csak pályázati pénzből van lehetősége.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A fent említett területeken kívül nincs tudomásunk településen olyan lakókörnyezetről, amely szegregációval veszélyeztetett.

² Forrás: Kapuvár Város Integrált településfejlesztési Stratégia, Megalapozó vizsgálat, 1. számú módosítás, 176. oldal

Kapuvár Városi Önkormányzat TOP-5.3.1-16-GM1-2017-00006 azonosító számú projekt keretében valósított meg a helyi identitás és kohézió erősítésére projektet. A programok célja a helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok megvalósítása volt. A beavatkozások eredményeként fejlődik a közösség tagjainak egymás iránti felelősségtudata, a helyi civil társadalom megerősödése segíti a helyi közösségi konfliktusok megoldását és az önálló cselekvési képességek erősítését, erősödik a civil aktivitás, kialakulnak, illetve megerősödnek a szükséges kompetenciák, az önkéntesség, a helyi identitás, valamint a településhez, településrészekhez, térséghez való kötődés. A beavatkozás következtében a meglévő (humán) erőforrások felszínre kerülnek, az együttműködések következtében ezen erőforrások aktivizálódnak és minőségi változást hoznak a település, települési közösségek életében.

Az EFOP-1.5.3-16 konstrukció keretében az önkormányzat környező településekkel együttműködve hajtott végre „Humán erőforrások és szolgáltatások térségközi fejlesztése Kapuvár mikrokörzetében” címmel a Helyi Esélyegyenlőségi Programban azonosított célcsoportok problémáinak csökkentését célzó programot. A program keretében a foglalkoztathatóság javítása érdekében egyéni fejlesztési terv készült 200 fő számára, és további 250 fő vett rész munkaerőpiaci elhelyezkedést segítő programokban. A munkaerőpiaci elhelyezkedést segítő programelemek mellett az idősek számára szervezett, különféle közösségfejlesztési programok, illetve szervezetfejlesztési intézkedések is megvalósultak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: *k*:

- a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat képviselő-testülete megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit, több településre is kiterjedő ellátás esetén a körzet székhelyét és biztosítja a tulajdonában vagy használatában levő járóbeteg-szakellátást, illetőleg fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi intézmények működését.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény).

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az **egészségügyi ellátás** színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás,

- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

Kapuváron 5 önálló házi orvosi praxis működik, a gyermekek ellátására 3 gyermekorvosi praxis szerveződött. A fogorvosi alapellátás területén 3 vegyes körzet és egy ifjúsági,- iskolai körzet elégíti ki a lakossági szükségleteket. 6 körzeti védőnő a házi gyermekorvosokkal szoros együttműködésben végzi munkáját, a védőnői állások is betöltöttek. Az iskola- és ifjúság orvosi ellátás a város minden oktatási intézményében biztosított, az orvosi feladatokat részállású házi orvosok, illetve házi gyermekorvosok látják el.

A kapuvári 1. számú felnőtt házi orvosi körzet 2021. január 1. napjától tartósan betöltetlen házi orvosi körzetnek minősül, mivel a korábban praxisjoggal rendelkező házi orvos nyugdíjba vonult. A képviselő-testület házi orvosi körzet egészségügyi alapfeladat-ellátását helyettesítéssel biztosítja 2022. december 31. napjáig. 2023. január 1-től a praxist betöltetik, így a körzet házi orvosi alapellátása praxisjoggal rendelkező házi orvos által biztosított lesz a jövőben.

Az egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó Házi orvosi Központi Ügyeleti feladatokat külön megállapodás alapján biztosítjuk.

A primer és szekunder prevenció tevékenységet leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt az iskolai-fogorvos végez az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

Megállapítható, hogy jelenleg az itt élő polgárok egészségügyi alapellátása biztosított.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	5	3	3	204	39
2017	0	5	3	3	0	40,10
2018	0	5	3	3	126	38,93
2019	0	5	3	3	139	22,20
2020	0	5	3	3	175	24,71
2021	0	5	3	3	157	52

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását

célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást a Kapuvári Járási Hivatal állapítja meg.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A házi orvosok jelentős prevenciós munkát végeznek, a városban egyre nagyobb szerep jut a megelőzésnek. Többek között hipertóniaszűrés, az anyagcsere betegségek feltérképezése, az egészségre ártalmas rizikófaktorokra (dohányzás, alkohol...) való felhívás a leggyakoribb.

A településen évente legalább egy alkalommal kerülnek megrendezésre a lakosság egészségének szülő, egészségmegőrzést célzó programok, szűrővizsgálatok, részben a járási Egészségfejlesztési Irodával együttműködésben.

Az iskola egészségügyi tevékenység keretén belül a gyermekeknél, tanulóknál egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok, fejtetvességi vizsgálatok, szomatikus fejlettségi vizsgálatok, fogászati vizsgálatok és beavatkozások, csoportos egészségnevelés és egyéni mentális gondozás történik.

Kapuváron három gyógyszerár működik, ahol a különböző, civil szűrővizsgálat kezdeményezésekről is tájékoztatják a lakosokat. A patikákban vércukorszint-mérést, továbbá különböző szűréseket végeznek állandó, vagy ideiglenes jelleggel.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátás minden beteg számára hozzáférhető. Mozgásszervi rehabilitáció a kórházban vehető igénybe.

A kora gyermekkorban a megfelelő fejlődés érdekében a védőnői szolgálat segíti a kisgyermekes családokat.

A településen működik a Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kapuvári Tagintézménye, amely a gyermekek fejlesztését oldja meg.

Az úszás is a rehabilitáció egyik legfontosabb eszköze. A Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program II. ütemének keretében Kapuváron tanuszoda épült, nyitása 2023-ban várható.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Városunkban valamennyi nappali ellátást nyújtó gyermekintézményben és köznevelési intézményben megoldott a gyermekétkeztetés. A felújítást követően 38 férőhellyel működő bölcsőde saját konyháról biztosítja a 3 éven aluli gyermekek étkeztetését.

Az óvodáskorúak és az iskoláskorúak részére is a Kapuvár Térségi Általános Iskola Ifjúság úti telephelyén működő konyha biztosítja az étkeztetést. A konyha felújítása befejeződött.

A gyerekek többféle nyersanyagot és elkészítési módot is megismerhetnek, így a későbbiekben felnöve maguk is a helyes táplálkozás követésére tanítják a jövő nemzedéket. Friss alapanyagokkal, fűszerekkel, zöldségekkel és gyümölcsökkel, az előírásoknak megfelelő mennyiségű só felhasználásával készülnek az ételek.

A rászoruló szülők gyermekei részére a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Kapuvár Városi Önkormányzati Képviselő-testülete kiemelt figyelmet szentel a városban folyó sporttevékenységeknek és a sportolás által a testmozgás, az egészséges életmódra nevelés, a személyiség és közösségfejlesztés, az önismeret, az akaraterő fejlesztése, szabadidő hasznos eltöltése tevékenységekre. Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a sport valamennyi formáját, beleértve a szabadidős tevékenységet, és az egészségmegőrzést is.

Szabadidő eltöltését szolgálja nyáron a strandfürdő, amely az idén a nyári időszakban újra megnyitott, ősszel a fejlesztése, felújítása folytatódott. Fontos lenne kihasználni a gyógyvizes kút adottságait, elsősorban gyógyászati fejlesztéssel, ami a gyógyturizmus fellendülését is eredményezheti.

A civil szervezetek között több sportegyesület is működik és folytat különböző sporttevékenységet.

A sport népszerűsítése és annak a társadalomban elfoglalt minél fontosabb szerepe érdekében kölcsönös megállapodást kötött Kapuvár Városi Önkormányzat és a Széchenyi Kosárlabda Akadémia Sportegyesület Kapuvár város területén és vonzáskörzetében élők számára a kosárlabdasporthoz népszerűsítése, valamint tömegsport és utánpótlás nevelés, azok népszerűsítése céljából, amelynek célja egy sportcsarnok építése és üzemeltetése.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz az Szociális Társulás által fenntartott Nyitott Kapu-vár TSZSZK biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést.

A településen az intézmény a következő alapszolgáltatásokat nyújtja:

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Közösségi pszichiátriai ellátás
- Család- Gyermekjóléti Szolgálat
- Család- Gyermekjóléti Központ
- Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység
- Fogyatékos személyek nappali ellátása
- Idősek nappali ellátása
- Fejlesztő foglalkoztatás

Az **étkeztetés** az Szt. a gondozottak jólétéért, jogainak érvényesítéséért, szükségleteinek kielégítéséért, valamint a kialakított szakmai program alapján végzi feladatát. Ezen kívül a helyi önkormányzati rendelet rendelkezik az ellátási formákról, ennek szervezetéről, jogosultságáról. A szolgáltatás célja a megélhetési gondok enyhítése, egyszerű meleg ebéd biztosítása az arra

rászorulóknak részére. Az étkezést 2021-ben 88 fő vette igénybe, melyből 31 fő egyéni elvitellel, 57 fő házhoz szállítással jutott hozzá az egyszeri meleg ételhez. Az étkeztetés biztosítása a Királytói Óvoda és Bölcsőde konyhájáról történik.

A **házi segítségnyújtó szolgálat** a gondozottak jólétéért, jogainak érvényesítéséért, szükségleteinek kielégítéséért, valamint a kialakított szakmai program alapján végzi feladatát. Ez olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően- lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A gondozó feladatai során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete

- a saját környezetében,
- életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően,
- meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

2020. évben 62 fő, 2021. évben pedig összesen 60 fő vette igénybe a szolgáltatást.

A szolgáltatás megfelelő színvonalát 1 fő szakmai vezető irányítása mellett a településen 6 fő gondozó biztosítja.

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A településen 2020 évben 86 fő, 2021 évben 83 fő részesült ellátásban.

A **közösségi ellátás** olyan komplex gondozási módszer kidolgozása, működtetése, mely biztosítja az ellátási területen élő pszichiátriai- és szenvedélybetegségben szenvedők részére, hogy segítséget kapjanak ahhoz, hogy családjukban, lakókörnyezetükben maradhassanak, hogy minél teljesebb, konfliktus mentesebb életet élhessenek. Az ellátást végző 3 fő pszichiátriai gondozó csütörtök kivételével minden nap tart ügyfélfogadást a településen. Munkájuk során szorosan együttműködnek a területi szakgondozók orvosival, kórházak pszichiátriai osztályaival, gondozóival, házi orvosokkal. A 2020. évben 30 fő, 2021. évben 25 fő pszichiátriai betegségben szenvedő kliens kérte a segítségnyújtás ezen formáját.

A **fogyatékos személyek nappali ellátása** elsősorban a saját otthonukban élő, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését. A fogyatékkal élő személyek intézménybe szállítását a támogató szolgálat segítségével végezzük. A 2020 évben Kapuvár településről 16 fő, 2021 évben 16 fő fogyatékossgal élő személy vette igénybe ezt a szolgáltatást.

Az **idős személyek nappali ellátása** elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére nyújt lehetőséget. Továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését. A 2020 évben Kapuvár településről 35 fő, 2021 évben 33 személy vette igénybe a segítségnyújtás ezen formáját. Az ellátottak étkeztetéséről a szociális étkeztetés keretében gondoskodunk.

A **fejlesztő foglalkoztatás** célja a gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló

munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre. Fejlesztő foglalkoztatásban részesülhet a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig az, aki intézményi jogviszonya alapján

- közösségi alapellátást
- nappali ellátást vesz igénybe az intézményen belül.

A fejlesztési jogviszony a munka-, szervezetpszichológus javaslata, vagy rehabilitációs alkalmassági vizsgálat eredményeképpen kiadott, hatályos, munka-rehabilitációt javasoló szakvélemény alapján, egyéni foglalkoztatási tervben foglaltak szerint akkor hozható létre, ha az ellátott kompetenciái nem érik el az önálló munkavégzéshez szükséges szintet.

A Család- Gyermekjóléti Szolgálat a Gyvt. és az Szt. előírásainak megfelelően, valamint a kialakított szakmai program és házirend alapján végzi feladatát. A családsegítő feladatokat 7 fő munkatárs látja el.

Ellátottak köre: a működési területen élő lakosság, kiemelten a 0-18 éves korú gyermekek, fiatalok és azok családjai.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki, egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, ill. a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A Család- Gyermekjóléti Központ 4 fő esetmenedzserrel, 3 fő iskolai szociális segítővel és 1 fő szociális asszisztenssel dolgozik. A gondozási esetek kapcsán végzett munka heti szinten történik. A gondozás során kitűzött célok eléréséhez a központ esetmenedzserei szorosan együttműködnek a család-gyermekjóléti szolgálta családsegítőivel és a jelzőrendszer tagjaival.

A központ speciális szolgáltatásai:

- Kapcsolattartási ügyeletet péntek 13.00-17.00 és szombat 9.00-14.00 közti időtartamban biztosít az intézmény 9330, Kapuvár, Dr. Lumniczer S. u. 12. szám alatti épületében.
- Utcai (lakótelepi) szociális munka havonta 2 alkalommal délelőtt 9.00-12.00 óráig, csellengő, iskolakerülő fiatalok ellenőrzése, havonta 1-2 alkalommal szombat éjszaka a járás szórakozó helyeinek ellenőrzése.
- Óvodai és iskolai szociális tevékenység: A szolgáltatást, bevonva az ellátásba az óvodákat és Beled, Kapuvár, Mihályi települések általános és középiskoláit folyamatosan végzi az intézmény. A feladatot 3 fő szociális munkás látja el. A megvalósítás során egyéni, csoportos és közösségi munkát végeznek. Egyéni problémakezelés, információnyújtás keretében a gyerekeknek/ fiataloknak lehetősége nyílik arra, hogy nehézségeikre, kérdéseire helyben kapjon választ, helyben kerüljön kezelésre, megoldásra a probléma. Csoportos tevékenység esetén a közösségépítés, az egymás elfogadása, önismeret kapja a főszerepet, míg a közösségi munka során a prevenciót hangsúlyozzák ki.
- Készenléti szolgálat: krízishelyzetben felmerülő azonnali segítség, tanácsadás, tájékoztatás érdekében.
- Jogi tanácsadás: Kapuvári helyszínnel, heti rendszerességgel biztosított, alkalmanként 3-4 óra.
- Pszichológiai tanácsadás: 2 hetente csütörtökön.
- Konfliktuskezelés

- Igény esetében az intézmény biztosítja a mediációt, mint konfliktuskezelés módszert is.

Tapasztalataink alapján a közösségi pszichiátriai ellátás és a két nappali ellátási forma nagyrészt kielégíti azokat az igényeket, melyek a pszichiátriai betegek részéről jelentkeznek. Egyre nagyobb igény mutatkozik az **idősothonok** iránt, ahol a lakók nem csupán biztonságos és nyugodt körülmények között tölthetik mindennapjaikat, de érdeklődésüknek, igényeiknek megfelelő aktív tevékenységeket, elfoglaltságokat is találhatnak maguknak. Egy jó lehetőséget kínál mind az idősök, mind családjuk számára, amennyiben az otthoni gondozás már nem tartható fenn hosszú távon. Az otthonok legalapvetőbb szolgáltatásai közé tartozik maga a lakhatás, az étkeztetés, továbbá az állandó orvosi és gondozói felügyelet. Mindezek együttesen nyugalmat és biztonságot teremtenek a bentlakók számára, ami ebben az életkorban kiemelten fontos szempont.

Sok idős ember él távol családjától, ami nemcsak a napi szintű otthoni gondozás tekintetében okozhat komoly nehézséget, hanem általában véve hozzájárulhat az elszigetelődéshez és a magányosság felerősödéséhez is.

Az otthonok ezzel szemben **lehetőséget nyújtanak az idősök számára, hogy hozzájuk hasonló korú és érdeklődésű emberekkel éljenek egy környezetben**, ezáltal könnyebben tudjanak ismerkedni, új barátságokra szert tenni. Eközben családjuk is bármikor meglátogathatja őket. Fontos továbbá megemlíteni, hogy az intézmények többsége házasságokat, párokat is szívesen fogad, azaz az idősök bentlakóként is egymás mellett maradhatnak.

Magyarország Kormánya 2019-ben 540 millió forintot biztosított a kapuvári idősök otthonának első ütemű építéséhez, melyet az 1746/2020. (XI. 11.) Korm. határozat további 800 millió forinttal egészített ki, így már a második ütemű bővítésre is rendelkezésre áll a forrás.

Az önkormányzat a tulajdonában lévő Kapuvár Házhely városrészében található iskola épületét hasznosította. I. ütemben egy 20 fő befogadására alkalmas, igényesen kialakított idősök otthona létrehozásával, melynek lakói az otthonihoz hasonló körülmények között vehetik majd igénybe az intézmény szolgáltatásait. A rentábilis fenntartás és működtetés érdekében tapasztalatokat szereztünk a Máltai Szeretetszolgálattól, és javaslatukra alakítottuk át a 20 fő ellátást 40 főre, és egészítettük ki olyan elemekkel, amelyek a működéshez elengedhetetlenek.

A régi épülethez egy új szárny hozzáépítésével valósítjuk meg a 40 fő befogadását. A bővítmény 2022 őszén elkészült, a tárgyi eszközök beszerzését követően a komplett intézmény 2023 nyarán megkezdheti működését.

g) drogprevenációs szolgáltatások

2019-ben önkormányzatunk, önkormányzati intézményeink, a rendőrség és civil szervezetek részvételével újjászerveződött a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, amely kezdeményezi és összehangolja a városban folyó drogmegelőzéshez kapcsolódó tevékenységeket. Feladatai:

- Adatokat gyűjt és összegez.
- Helyzetértékelést, helyzetfelmérést végez.
- Feltérképezi, illetve meghatározza a szükséges feladatokat.
- Figyelmet fordít a tagok szakmai képzésére.
- Biztosítja a többszoros információáramlást a Kapuvári KEF, az intézmények, közigazgatási szervek és a Nemzeti Drogmegelőzési Intézet (továbbiakban: NDI) között. A fórum szakmai kompetencia határára belülinek ítélik minden, a kábítószerrel kapcsolatos információt. Az információ továbbításakor nincs az általa közölt tények tartalmára vonatkozó bizonyítási kötelezettsége.

- Kapcsolatot tart a helyi, és térségi médiával. Sajtókapcsolatai minden esetben saját, deklarált szakmai céljait kell, hogy szolgálják. A médiában az elnökön kívül a társelnök nyilatkozhat.
- Szakmai véleményével segíti a döntési kompetenciával rendelkező szervezet, testületeket a kábítószerrel kapcsolatos álláspontjuk kialakításában. Állásfoglalást szükség esetén az NDI-től kér.
- Segít az erőforrások mozgósításában.
- Összehangolja a helyi szereplők tevékenységét. A cél az egységes szakmai szemlélet kialakítása, a munka ésszerűsítése, a párhuzamosságok kiszűrése az azonos tevékenységet végző intézmények és szervezetek között.
- Támogatják az alulról jövő kezdeményezéseket.
- Kapcsolódik az országos programokhoz
- Visszacsatolást eszközöl a helyi és az országos szintekhez. A tagok - egyeztetést követően - kifejtik véleményüket a kábítószerrel kapcsolatos szakmai kérdésekről.
- Minden évben részletes beszámolót készít tevékenységéről.

Az EFOP-1.8.7-16-2017 kódszámú, célzott prevenciós programok a szenvedélybetegség megelőzése érdekében című pályázaton sikerrel szerepelt a Nyitott Kapu-vár TSZSZK. A projekt címe: Célzott prevenciós program megvalósítása a Nyitott KAPU-VÁR térségi szociális szolgáltató központban.

A program célja, hogy általános képet adjon a szenvedélybetegségekről és azok kezelési módszereiről, a prevencióról, illetve az ellátórendszer felépítéséről. A program frontális előadásból és interaktív beszélgetésekből álló részekre van osztva.

A program keretében a városban, járásban, megyében működő szakmai szervezetek bevonásával valósítottak meg több alkalommal szakmai konferenciákat. A tevékenység célja a szerfogyasztó fiatalokkal foglalkozó szervezetek, intézmények területi és szakmai alapon való együttműködésének kialakítása és fejlesztése a helyi összefogás erősítése, a kábítószer- probléma megelőzése és kezelése érdekében, a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum bevonásával, a párhuzamos beavatkozások csökkentésével, a közösségi kohézió erősítésével.

Információnyújtáson alapuló workshop-sorozat és szakmai konferenciák előadói a különböző szenvedélybetegségekhez kapcsolódó témákat dolgoztak fel. A résztvevők számára használható információkat adtak át.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem történt a településen.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A 3.3 pontban már a **települési támogatás formáit megemlítettük**, ebben a pontban ezen ellátási formákhoz való hozzájutást, az igénybevitel feltételeit mutatjuk be.

A **lakhatási támogatás** a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A támogatást kizárólag természetbeni szociális ellátás

formájában, a lakásfenntartással összefüggő rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani. A támogatást önkormányzati lakás bérlője esetén elsősorban lakbértámogatásra és távfűtéses lakás esetén távhó szolgáltatási díj kiadásának csökkentéséhez, egyéb esetekben a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztáshoz lehet kérelmezni.

Az önkormányzat támogatást biztosít a menetrend szerinti helyi közforgalmú közlekedésben kedvezményes bérlet igénybevételére a teljes árú bérlet árának erejéig azon kérelmezők részére, ahol a kérelmező családjában az 1 főre számított jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 1000 %-át nem haladja meg. (3) A támogatás naptári évre, illetve a tanulói jogviszony időtartamára szól, a szolgáltatói szerződésben meghatározott negyedéves bérlet árának időarányos részére, de legfeljebb négy negyedévre.

A szociálisan rászorult személy részére az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként települési támogatás is nyújtható. Támogatásban részesíthető – a temetést követő 15 napon belül – az a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodó személy, akinek a családjában az egy főre számított havi családi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át, illetve egyedálló (egyedül élő) esetén 180 %-át.

Rendkívüli települési támogatás nyújtható a létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személynek.

A pandémiás veszélyhelyzettel összefüggésben indokoltnak láttuk rendkívüli települési támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtásának lehetőségét megteremteni. Rendkívüli települési támogatás nyújtására havonta két alkalommal van lehetőség. A méltányosságból nyújtott támogatás összege alkalmanként nem lehet kevesebb 1.000 Ft-nál, de a 6.000,- Ft-ot nem haladhatja meg.

Megteremtettük továbbá a méltányosságból nyújtott települési támogatást természetbeni ellátásként – tartós élelmiszer formájában – történő nyújtásának lehetőségét is.

A Nyitott Kapu-vár TSZSZK az év folyamán minden lehetőséget megragadt, hogy adományokban részesítse a rászoruló családokat. Ruha, élelmiszer, cipő adománnyal segítették a település számos családját. Folyamatosan végzik a ruhák gyűjtését, ennek megfelelően évente több alkalommal szervezik a ruhaadományok szétosztását. Az élelmiszerek gyűjtését is folyamatosan végzik, élelmiszerraktáruk állampolgári, illetve egyéb segítségnyújtó felajánlásoknak köszönhetően folyamatosan töltött.

Az év folyamán az ellátásban lévő családoknál, illetve a gondozásban nem lévő családoknál, folyamatos volt a péksütemény, alma, gyermek tápszer, ruházat, tartós élelmiszer, karácsonyi ajándékcsomagok kiosztása.

A civil szervezetek is különös figyelmet fordítanak a szabadidős programok szervezésénél, a veszélyeztetett, és hátrányos helyzetű gyerekekre, és fiatalokra.

Városunkban népkönyha nem működik.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0.
2021	0

Forrás: önkormányzati adatok

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A (mély)szegénységben élők társadalmi kirekesztésének egyik leglényegesebb eleme a közösségi részvétel lehetőségeinek hiánya, a közösségi szolgáltatások elérésének nehézségei. A közösségi, kulturális élet településünkön színesnek mondható. Az év különböző évszakaiban változatos rendezvényeknek ad otthont a település

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Az önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a városban lévő „szellemi tőkét” bevonja Kapuvár társadalmi életébe, a programok előkészítésébe. A művészeti csoportok alakulását, bemutatkozását, a nemzetiségi hagyományörző rendezvények lebonyolításához helyszínt biztosít.

Számos helytörténeti gyűjteményt, helyi történeti anyagokat, és időszakos kiállítást szervez és támogat. Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységeknek színtere, a helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok egyre nagyobb számban fordulnak elő.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a város fejlődéséhez járulnak hozzá. Az önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával segíti működésüket, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a városban működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes munkában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készletése.

Az RMKVKMK programjait az intézmények és a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítja. Jelentősek a közterületi rendezvények is, a város számos pontja alkalmas nagy tömeget befogadó rendezvények tartására. Egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel,

gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzattal és egyéb szervezetekkel.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsezőtt egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
4	igen	20 419	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi ellátások, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

A roma identitás megőrzése mellett fontos a közösség egymás iránti felelősségtudatának, valamint a helyi identitás és a településhez való kötődés erősítése. Ezzel a helyi roma közösség erősíthető, a már meglévő cselekvő maghoz újabb emberek vonhatók be.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Kapuváron roma nemzetiség él, elmondható, hogy a közösségi együttélés zökkenőmentes, nem beszélhetünk etnikai konfliktusokról, nemzetiségek közötti problémáról. Az idetelepülőkkel a lakosság jellemzően befogadó.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Kapuvár lakóira jellemző az adományozás, az önkéntes munka jelenléte. Vélhetően összefüggésben van ez azzal, hogy a közösségi, kapcsolati hálók fontos szerepet játszanak az adományozóvá és önkéntes segítővé válásban. A civil szervezetekhez, egyesületekhez, klubokhoz való tartozás erősíti az ilyen jellegű tevékenységeket. Az adományozásra hasonló hatással van az egyházi kötődés, a karitatív tevékenység.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Kapuváron egy nemzetiségi önkormányzat működik, a Kapuvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat. A nemzetiségi önkormányzat szervezésében roma hagyományőrző programok kerülnek megrendezésre. Hagyományteremtő céllal 2022. decemberében Mikulás ünnepséget, illetve az adventi/karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódóan karácsonyi rendezvényt szerveznek. A

rendezvényeken roma hagyományok szerint elkészített ételekkel várják a résztvevőket. A fiatal korosztálynak lehetősége lesz betekinteni a hagyományos roma kultúra elemeibe, így gyakorolhatják anyanyelvüket, hagyományaikat és tánc kultúrájukat.

e) helyi lakossági önszerveződések

A közösségi szerveződések szintje viszonylag magas a városban. Aktív és sokszínű civil élet jellemzi a települést. Ezek az egyesületek, önszerveződések fontos szerepet töltenek be a helyi identitás kialakításában, ápolásában és a generációk közötti kapcsolat elmélyítésében. Helyi identitást erősítő kulturális programokkal a településhez való kötődés erősíthető. Ennek célja, hogy erősítse a helyi közösséget, a már meglévő cselekvő maghoz újabb embereket vonjon be és minél nagyobb számú a településért és a közösségért tenni képes és tenni akaró csoport alakuljon.

Az önkormányzat minden évben pályázat útján támogatást nyújt a helyi egyesületek, alapítványok, civil szervezetek számára, bár a költségvetésben tervezhető támogatási összeg viszonylag alacsony a pályázók nagy számához képest. Ezt a forrást a szervezetek működésre, programok szervezésére, valamint a sportszervezetek utánpótlás nevelésre és tömegsportra fordítják.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A nemzetiségi önkormányzati jogokat a nemzetiségi törvény tartalmazza, amelynek értelmében a nemzetiségi önkormányzati jogok minden olyan – Magyarország területén legalább egy évszázada honos – népcsoportot megilletnek, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, és a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg. Már ennél korábban az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 27. cikke kimondja, hogy az olyan államokban, ahol nemzeti, vallási vagy nyelvi kisebbségek élnek, az ilyen kisebbségekhez tartozó személyektől nem lehet megtagadni azt a jogot, hogy csoportjuk más tagjaival együttesen saját kultúrájuk legyen, hogy saját vallásukat vallják és gyakorolják, vagy hogy saját nyelvüket használják.

Magyarország már a rendszerváltoztatást követően egyértelműen a fentiekben meghatározottak szerint járt el, mikor a helyi önkormányzatok mellett létrehozta a nemzetiségi önkormányzatok jogintézményét.

Városunkban a roma nemzetiség települési önkormányzatot hozott létre, alakuló ülését 2014. október 22-én tartott három fő nemzetiségi önkormányzati képviselővel.

A 2019-2024-ig tartó önkormányzati ciklusban 5 fő nemzetiségi önkormányzati képviselő alkotja a roma nemzetiség települési önkormányzatot.

Kapuvár Városi Önkormányzat és Kapuvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2015. január 25-én, illetve 2020. január 31-én együttműködési megállapodást kötött a működési, a személyi és a tárgyi feltételek biztosításának módszerei és a működéssel kapcsolatos végrehajtási, gazdálkodási feladatok ellátására. A megállapodás kötelező tartalmi elemeit a nemzetiségi törvény 80. §-a tartalmazza, biztosítva számukra a jogszabályokban meghatározott nemzetiségi jogokat.

A nemzetiségi önkormányzati jogok mellett az Alaptörvény is tartalmaz erre vonatkozó passzusokat. A **nemzetiségi önkormányzáshoz való jog** csupán a nemzetiségeket megillető jogok egyike, de talán a legnagyobb hatású. A nemzetiségi törvény. II. fejezete tartalmazza a nemzetiségi jogokat, továbbá az Alaptörvény a jog alanya szerint csoportosít – egyéni vagy

közösségi, másfelől pedig – a jogok tartalmát nézve – oktatási, kulturális és médiajog illeti meg kisebbségeket, köztük a romákat.

Városunkat illetően az említett jogszabályokban megjelenített nemzetiségi jogok nem sérülnek, legalábbis nincs róla tudomásunk. Ami az önkormányzatunkat, illetve hivatalunkat érinti a nemzetiségi jogok kapcsán, a roma kisebbség számára **biztosított az egyenlő bánásmód a hivatali ügyintézés során**. Sőt e tekintetben **pozitív diszkriminációt** alkalmaztunk: 2016-ig a roma nemzetiségi önkormányzattal történt együttműködés keretében a nemzetiség érdekeinek közvetítését közvetlen **romaügyi referens** segítette, aki az ügyintézés segítségével részt vett a Humán Bizottság ülésein, annak előterjesztéseit a roma nemzetiség szempontjából véleményezte, a roma nemzetiséget érintő napirendekben, ügyekben egyeztetést folytatott. Sajnos elhalálása miatt ez a pozíció jelenleg betöltetlen.

Hivatalunknál az **anyanyelv szabad használata iránti igény** szóban és írásban közigazgatási eljárás során eddig nem merült fel, de a város intézményrendszerénél, főleg a Nyitott Kapu-vár TSZSZK-nál több dolgozó ismeri a lovári nyelvet, szükség esetén tehát biztosított lenne a tolmács.

Településünkön a roma nemzetiség népszámláláskor elért aránya nem éri el a 20 és a 10 százalékot, így a képviselő-testület jegyzőkönyveit, határozatait és rendeleteit nem kell a nemzetiség nyelvén vezetni és szövegezni, illetve kihirdetni. Nem kell továbbá a roma nemzetiség nyelvén a közhivatalok és közszolgáltatást végzők elnevezését feltüntetni, utcanév-táblákat kihelyezni.

A roma nemzetiségi önkormányzat költségvetésében biztosított, hogy minden évben roma napokat szervezzen, ahol **kultúrájukat és hagyományaikat ápolják és továbbadhatják**.

Kapuváron nem működik **roma nemzetiségi intézmény**.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A lakhatási színvonal alacsony, komfort nélküli lakások	Lakókörnyezet fejlesztése, lakásépítés, - felújítás bérlakás-állomány fejlesztése
Az alacsony végzettségű munkanélküliek számára felajánlható munkahelyek száma csökken	Programok, amelyek a nappali tagozatos, iskolarendszerű oktatásból már kimaradtak számára biztosítják a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek, képességek elsajátításának esélyét Pályaválasztási tanácsadás
Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő program kevés	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok szervezése
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatási programok

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A településen élő gyermekek számára életkoruknak megfelelően elérhető a bölcsődei és az óvodai ellátás, valamint az általános iskolai oktatás. Az általános iskolában tanulók többféle szakkör közül választhatnak. A helyi sportegyesület az utánpótlás nevelés keretében kiemelkedően fontos szerepet játszik a gyermekek és a fiatalok szabadidejének hasznos és egészséges eltöltésében, lehetőséget adva minden gyermeknek bármilyen jellegű megkülönböztetés nélkül. A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja.

Szabadidős célú, sport alapszolgáltatások, továbbá a kulturális szolgáltatások elérhetőségének és minőségének javítása fontos teendő az elkövetkező időszakban, amely hozzájárul a lakosság testi-lelki egészségének javulásához, bevonva a civil szervezeteket, a helyi vállalkozókat a tevékenységekbe, elősegítve a helyi identitás erősítését. A településhez való kötődés már gyermekkorban kialakítható, ezzel is növelve a város népességmegtartó képességét.

A 4.1. számú táblázat a 2021. év december 31-i állandó népesség adatait tartalmazza 0-17 év közötti korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból megállapítható, hogy **az állandó népesség 19 %-át teszik ki a 0-17 évesek.**

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	4 785	5 159	9944	48,12%	51,88%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			260	2,61%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	631	706	1337	6,35%	7,10%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	145	146	291	1,46%	1,47%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Demográfiai trendekre az öregedési indexből következtethetünk (ld. 3 számú táblázat!). A táblázat adataiból megállapítható, hogy Kapuvár lakossága előregedőben van. Sajnos az index nemcsak 100 % fölött áll, hanem exponenciálisan nő is.

A születések és a termékenység alakulása határozza meg hosszabb távon a népességszám változását. Az újszülött nemzedékek létszáma, illetve ennek változása alakítja, formálja a népesség korösszetételét, befolyásolja a fiatal, közép- és időskorú népesség egymáshoz viszonyított arányát. Kifejezi a népesség reprodukciós viszonyait és ezáltal jelzi a népesség létszámának hosszabb távú alakulását, a változások irányát és mértékét. A magyar termékenységet hosszú idő óta az egyszerű reprodukció alatti szint és a népesség lélekszámának tartós csökkenése jellemzi. Megfelelő adatok hiányában a demográfiai trendeket illetően nincs lehetőség további elemzésre.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A védelembe vétel még mindig leggyakoribb okai: a gyermekek gondozásának, nevelésének elhanyagolása, az iskolai igazolatlan mulasztások, gyermekkorúak, fiatalok által elkövetett, illetve elszenvedett szabálysértések, bűncselekmények.

A vizsgált időszakban a 2019. évben volt a legmagasabb a védelembe vett kiskorú gyermekek száma: 23 fő.

A 2021-ben nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma: 109 fő.

A veszélyeztető körülmények, akár halmozottan is, többnyire a család életvitelével, nevelési problémákkal, konfliktusokkal, bántalmazásokkal függték össze az alábbiak szerinti bontásban:

- Nevelési probléma: 31 fő
- Család életvitele: 16 fő
- Családi konfliktus: 11 fő
- Elhanyagolás: 2 fő
- Elégtelen lakókörülmények: 5 fő
- Munkanélküliség: 8 fő
- Beilleszkedési nehézség: 7 fő
- Magatartási problémák: 3 fő
- Tankötelezettség elmulasztása: 1 fő
- Tanulási zavar: 11 fő
- Fogyatékoság: 3 fő
- Anyagi problémák: 15 fő

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	7	n.a.
2017	8	n.a.
2018	17	n.a.
2019	23	118
2020	19	112
2021	14	109

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett, illetve védelembe vett gyermekek családjára nagymértékben jellemző, hogy körükben az iskolázottság általában igen alacsony fokú, a szülők döntő többsége legfeljebb általános iskolai végzettségű, a nyílt munkaerő-piacon való érvényesülésük rendkívül nehéz.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

A kedvezmény az anyagi okok miatt rászoruló gyermeket segíti abban, hogy a gyermeki jogokkal összhangban a családja képes legyen a családban történő ellátására. A kedvezmény jogosultja

tehát a gyermek, a jogosultsághoz kapcsolódó pénzbeli és természetbeni támogatási elemek a szociálisan rászoruló gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését segítik elő, így nyújtva segítséget a gyermek családjából való kiemelésének megelőzése, a szegénységi kockázat csökkentése és a szegénység átörökítésének megelőzése szempontjából.

A Gyvt. 19. § (1) bekezdése értelmében a kedvezményre jogosult gyermek a szociális helyzete alapján jogosult

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek (Gyvt. 21/B. §), valamint a Gyvt. 21/C. § szerinti feltételek fennállása esetén a szünidei gyermekétkeztetésnek (gyermekétkeztetés kedvezménye);
- az évente két alkalommal (augusztus, illetve november hónapban) biztosított pénzbeli támogatásnak; valamint
- a külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményeknek

az igénybevételeire.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma a 2019. és a 2020. évben csökkent. 2021-ben 136 gyermek részesült ebben az ellátásban.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	129
2018	132
2019	108
2020	110
2021	136

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, nagykorúvá vált gyermekek száma 2021-ben:

- hátrányos helyzetű: 16 fő,
- halmozottan hátrányos helyzetű: 32 fő.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

A képviselő-testület helyi rendeletében nem határozott meg egyéb, gyermek jogán járó juttatásokat. A településen csak törvényben foglalt gyermekvédelmi támogatások vannak.

Árvaellátásban 2020-ban 17 fő részesült.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	10	25	35
2017	11	23	34
2018	12	21	33
2019	8	16	24
2020	6	11	17
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A Gyvt. 21/A. §-a az intézményi gyermekétkeztetés tartalma mellett azt is rögzíti, hogy arról mely szervnek kell gondoskodnia. A települési önkormányzatnak az intézményi gyermekétkeztetéssel kapcsolatban széles körű kötelezettsége áll fenn, ugyanis nem csak az általa fenntartott intézményekben kell azt nyújtania. A korábbi önkormányzati fenntartású iskolák állami átvételét követően is fennmaradt ugyanis ezen intézményekben a települési önkormányzatoknak a gyermekétkeztetés biztosítására irányuló feladata. A települési önkormányzat feladata az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, továbbá a közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben, illetve szakképző intézményben az intézményi gyermekétkeztetés biztosítása.

Jogosultságok a bölcsődében és az óvodában a 100 %-os kedvezményre:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos,
- családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- családjában három vagy több gyermeket nevelnek,
- nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság, vagy
- családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130 %-át.

Az ellátást igénybe vevő szülőknek, törvényes képviselőknek egy nyilatkozatot kell kitölteniük, melyben lenyilatkozzák az ingyenes étkeztetés jogosultságát.

A bölcsődébe vagy az óvodába járó gyermekek étkezésének ingyenességéről szóló nyilatkozat mellé nem kell semmilyen igazolást csatolnia az igénylőknek.

Általános iskolai ellátottak esetén továbbra is fennáll az étkeztetés 50 %-os kedvezményének lehetősége, melyet a tartósan beteg gyermekekre tekintettel, vagy három vagy több gyermeket

nevelő szülők vehetnek igénybe. Az ingyenes étkeztetést az iskolákban csak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők igényelhetik.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről adatokkal nem rendelkezünk.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Magyar állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekekről adattal nem rendelkezünk.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megállapításai alapján a veszélyeztetettség okai között elsődleges a szociális helyzet elégtelensége és ennek elsődleges közege a szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

A korábbi Széchenyi István Általános Iskola 12 osztályból szegregált SNI osztályt is kialakítottak, így az 50 körüli SNI gyermek fele ide tartozik.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata. Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint - a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretén belül kell megszervezni.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Városunkban 6 fő látja el a védőnői feladatokat. Először tanácsadás keretében, majd a kismamák otthonukban történő felkeresésével biztosítják a gyermekek megfelelő fejlődését. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a vizsgált időszakban 50 gyermek körül alakult.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	6	292	48,67
2017	6	306	41,35
2018	6	286	47,67
2019	6	287	47,83
2020	6	281	46,83
2021	6	304	50,67

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen gyermekorvos, illetve felnőtt háziorvos által ellátott gyermekekről adattal nem rendelkezünk.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	5	3	n.a.	n.a.
2017	0	5	3	n.a.	n.a.
2018	0	5	3	n.a.	n.a.
2019	0	5	3	n.a.	n.a.
2020	0	5	3	n.a.	n.a.
2021	0	5	3	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korú gyermekek speciális igényeire vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk, azonban annak ismeretében, hogy a korai fejlesztés a védőnői szolgálattal biztosított ezen speciális igények kielégítése megoldható. A kisgyermek korai fejlesztése a bölcsődékben kezdődik. Nagyon fontos a korai életkorban megkezdett fejlesztés szakemberek (óvodai fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus) és a szülők együttműködésével.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

Városunkban Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatás nem működik.

A Nyitott Kapu-vár TSZSZK fő feladata a nyújtott szolgáltatásokon keresztül a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó hátrányok kompenzálása, gyermekszegénység és a gyermekek társadalmi kirekesztettségének visszaszorítása.

Bővebben l.d. a 3.6. f) pontban leírtakat!

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A bölcsődei ellátás, mint szolgáltatás funkciója már nemcsak a szülők munkavégzésének támogatása, hanem a gyermekek egészséges fejlődésének segítése, jóllétének biztosítása, a szocializáció, a közösségi létre való felkészítés, az esélykiegyenlítés, és esetenként a környezeti kockázati tényezők felismerése és kezelése is. A településen egy bölcsőde működik.

A bölcsődei férőhelyek száma 38, de a beíratott gyermekek száma ennél jóval több, 2021-ben 57 fő. Családi napközi a településen nem működik.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	38	59
2017	38	62
2018	38	64
2019	38	64
2020	38	54
2021	38	57

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Kapuváron működő munkahelyi bölcsőde és családi bölcsőde sem működik.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	38	59
2017	0	0	0	0	0	0	38	62
2018	0	0	0	0	0	0	38	64
2019	0	0	0	0	0	0	38	64
2020	0	0	0	0	0	0	38	54
2021	0	0	0	0	0	0	38	57

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem

A gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, amelyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik.

A Nyitott KAPU-VÁR TSZSZK szakmai egysége a Család- és Gyermekjóléti Központ. A szolgáltatás célja, feladatai:

- Elősegíti az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került egyének, családok, csoportok és közösségek életvezetési képességének megőrzése vagy helyreállítása; a felmerülő krízishelyzetek megszüntetését.
- Biztosítja a gyermekek érdekeinek védelmét, olyan személyes szociális szolgáltatás révén amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki, egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, ill. a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.
- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat összehangolva a gyermeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, ill. szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

A szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az általános segítő szolgáltatás keretében, a megelőző tevékenységek körében, valamint a gyermekek veszélyeztettségének megelőzése, és a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében:

- Veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelző rendszert működtet.

- Az észlelő és jelző rendszerrel, a nem állami szervekkel, a magánszemélyekkel, az egészségügyi szolgáltatást nyújtókkal (védőnői szolgálat, házi orvos, házi gyermekorvos), közoktatási intézményekkel (nevelési-oktatási intézmény, nevelési tanácsadó), a rendőrséggel, az ügyészséggel, a bírósággal, menekülteket befogadó állomással, a menekültek átmeneti szállásával, társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal való együttműködést megszervezi, tevékenységüket összehangolja.
- A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szerez tudomást.
- Az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.
- Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatását igénylő esetről szerez tudomást, haladéktalanul megkeresi a Család- és Gyermekjóléti Központot.

Bővebben a 3.6. f) pontban leírtakat is!

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való szakmai együttműködés a krízishelyzetek megoldásának egyik elengedhetetlen feltétele. A Nyitott Kapu-vár TSZSZK által biztosított készenléti szolgálat elérhetősége: 06-30/427-9020, amely hívható a hét minden napján, éjjel-nappal, krízishelyzetben felmerülő azonnali segítség, tanácsadás, tájékoztatás érdekében. 2017 évben 24 alkalommal 2018-ban 26, 2019-ben 25, 2020-ban 25, 2021-ben 16 alkalommal volt hívás.

Az anyaothonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények).

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A település köznevelési intézményeiben figyelmet fordítanak a gyermekek egészséges fejlődésére. Az óvodában ovi foci, néptánc, tartásjavító torna foglalkozások közül választhatnak a gyermekek. Az általános iskolában futball, kézilabda, atlétika, kosárlabda és vívás sportra jelentkezhetnek a tanulók.

A Nyitott- Kapu-Vár TSzSZK 2021-ben 3 alkalommal szervezett sportnapot és 2 zsongás elnevezésű kulturális programot, összesen 723 fő került bevonásával.

2018-ban az Ovi-Sport Közhasznú Alapítvány pályázatot hirdetett "Nemzeti Ovi-Sport Program" címen, amelyen sikeresen szerepeltünk. Ennek keretében a központi óvoda udvarán egy kifejezetten óvodások számára kifejlesztett, kisméretű, több sportág művelésére alkalmas, speciális méretű és kivitelezésű műfüves - multifunkciós pálya kivitelezése valósult meg. Az Ovi-Sport Pálya felszereltségének, biztonsági kritériumainak, valamint a hozzá kapcsolódó, a pályának otthont adó intézmény óvodapedagógusai részére tartandó Tanfolyam lehetőséget biztosít olyan sportok megismertetésére is, melyeket a hallás- és látássérült gyermekek találtak ki (pl. csörgőlabda). Ennek köszönhetően a sérült gyerekek integrációja sokkal gyorsabban, könnyebben

és egyszerűbben valósulhat meg. A programban szereplő eszközkészlet mintegy 90 db-ból álló játékot, eszközt tartalmaz (pl. labda, szivacs labda, koordinációs látra, bója, jelölő mez).

Továbbá az Ovi-Sport Közhasznú Alapítvánnyal történt újabb sikeres közreműködéssel lebonyolított sikeres pályázatoknak köszönhetően a Gartai és a Házhelyi Tagóvodában is elkészült a műfüves ovi sportpálya.

A Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program II. ütemének keretében Kapuváron tanuszoda épült, nyitása 2023-ban várható. Ezzel lehetőség nyílik a tömegsport és utánpótlás nevelés, továbbá a szabadidős sport-tevékenység végzésére minden korosztály számára, különösen a köznevelési intézményekben tanulók számára biztosít sportolási lehetőséget.

A Nyitott Kapu-vár TSZSZK és az RMKVKMK évek óta szervezi a nyári napközis Erzsébet-táborokat, ahol kézműves programok, sportprogramok, a környező kirándulólhelyek meglátogatása biztosítja a tartalmas vakációt.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei)

A rászoruló szülők gyermekei részére a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon.

A gyermekek részére az iskolai oktatásban rászorultság alapján biztosítják az ingyenes étkezést, illetve egy nagyobb csoport kedvezményes térítési díj ellenében étkezhet. A szünidei étkeztetés a szociális nyári gyermekétkeztetés, 2020-as évben 59 rászoruló gyermek jutott minden hétköznap meleg ételhez.

Szünidei étkeztetésben résztvevők számának alakulása a 2020/2021. tanévben:

szünet	étkezési napok száma (szünet, zárva tartás)			gyermek számok intézményenként					intézményen kívüli
	iskola	bölcsőde	óvoda	bölcsőde	óvoda	általános iskola	szakiskola	gimnázium	bölcsődés/int. kívüli kiskorú
tavaszi	2	-	-	-	-	18	1	1	2
nyári	43	-	-	-	-	13	-	1	2
őszi	5	-	-	-	-	17	1	-	2
téli	7	4	4	-	1	16	1	1	2

Forrás: önkormányzati adatok

A tavaszi szünetben: 22 fő,

a nyári szünetben: 16 fő,

az őszi szünetben: 20 fő,

a téli szünetben: 21 fő

rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű kiskorú gyermek számára igényelték az ebédet.

Kimutatás a 2021. évi kedvezményes gyermekétkeztetésben résztvevőkről:

Kedvezményben részesülők száma	RGYK	egyéb ingyenes	3 vagy több gyermekes	tartósan beteg
	100 %-os kedvezmény		50%-os kedvezmény	
	fő	fő	fő	fő
Király-tó Óvoda és Bölcsőde (Bölcsőde)	1	13	-	-
Király-tó Óvoda és Bölcsőde (Kapuvár)	16	108	-	-
<i>KTI Pátzay Pál Ált. Iskola 1-4 osztály</i>	15	-	32	1
<i>KTI Pátzay Pál Ált. Iskola 5-8 osztály</i>	11	-	4	1
<i>KTI Pátzay Pál Ált. Iskola Menza</i>	2	-	8	1
KTI Pátzay Pál Ált. Iskola összesen	28	-	44	3
<i>KTI Széchenyi István Ált. Isk. 1-4 osztály</i>	12	-	14	3
<i>KTI Széchenyi István Ált. Isk. 5-8 osztály</i>	8	-	6	-
<i>KTI Széchenyi István Ált. Isk. Menza</i>	3	-	3	-
KTI Széchenyi István Ált. Isk. összesen	23	-	23	3
Kapuvári intézmények összesen	51	-	67	6
Babóti tagóvoda	1	17	-	-
Osli tagóvoda	0	13	-	-
Veszkényi tagóvoda	0	13	-	-
Községi tagóvodák összesen	1	43	0	0
<i>Diétás étkezés – óvoda</i>	-	5	-	-
<i>Diétás étkezés – általános iskola</i>	1	-	4	-
<i>Diétás étkezés – gimnázium</i>	-	2	-	-
Kedvezményben részesülők száma mindösszesen	70	171	71	6

Forrás: önkormányzati adatok

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

A roma népesség társadalmi helyzetének javítása érdekében fontos szempont kulturális identitásuk megőrzése, valamint a kultúrához hasonlóan a sport egyik fontos funkciója, hogy közös sportélményeken keresztül elősegítse a különféle hátrányokkal küzdő emberek integrációját. A programok célja az attitűd és szemléletformálás.

Köznevelési és közoktatási intézményeinkben integrált oktatás folyik. Nyári táborok, kirándulások, sport programok, kézműves foglalkozások, nemzetiségi ételeket, népszokásokat bemutató programok szervezése, melyben az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok tagjai közösen vesznek részt, ismerik meg egymást.

Az Erzsébet-táborokban nagy számmal vesznek részt roma gyerekek is.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése történt volna a szolgáltatások nyújtásakor. Az önkormányzathoz erre vonatkozó észrevétel sem érkezett.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Az önkormányzat évek óta folyamatosan részt vesz a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben. A felsőoktatási szociális ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé kívánja tenni a felsőoktatásban való részvételt.

Bővebben l.d. a 3.6. i) pontban leírtakat!

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az önkormányzat a köznevelési alapellátási kötelezettségei értelmében gondoskodik oktatási-nevelési intézménye, a Király-tó Óvoda és Bölcsőde működtetéséről. Az óvodai gyermekvédelmi munka fő feladatát a megelőzés, a segítségnyújtás képezi. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Ezen belül fő feladatuk a hátrányos helyzetű speciális foglalkozás is. Az óvoda pedagógiai programjában kiemelten foglalkozik a család funkcióinak megerősítésével, a veszélyeztetettség okainak feltárásával és azok megelőzésével.

Az Nkntv 2015. szeptember 1-jétől hatályba lépő rendelkezése szerint a gyermeknek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson kell részt vennie. A Király-tó Óvoda és Bölcsőde jelenleg 8 feladat-ellátási helyen 17 óvodai csoporttal működik

Kapuváron az egyházi fenntartásban lévő Páli Szent Vince Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda intézmény 2 óvodai csoporttal működik.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai, iskolai ellátása a településen megoldott. A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ellátása tapasztalataink alapján szintén megoldott. Az óvoda és a bölcsőde is fogad sajátos nevelési igényű gyermekeket.

Az óvodában és általános iskolában vannak hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek. Velük fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus foglalkozik. Biztosított a logopédiai ellátás is. Az iskola intézménye a Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kapuvári Tagintézménye segítségével biztosítja az ellátást.

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	344	15	4,36
2017	353	13	3,68
2018	364	9	2,47
2019	373	5	1,34
2020	345	0	0,00
2021	n.a.	7	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	1065	27	2,93
2017	1084	29	3,10
2018	1109	35	3,70
2019	1086	13	1,40
2020	1094	11	1,17
2021	1113	24	2,16

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	3	1	7	5	0	n.a.
2017	0	0	6	5	0	n.a.
2018	0	0	6	7	0	n.a.
2019	0	0	2	3	0	n.a.
2020	1	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	18	33
2017	18	36
2018	15	40
2019	18	24
2020	16	29
2021	16	32

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A 4.4.2. számú táblázat mutatja, hogy az óvodába beírt gyermekek száma minden évben 300 fő fölötti, 2021-ben 337 fő. Az egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma a vizsgált években meghaladta a 20 főt.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
2016	313	15	450	7	313	0	0	21
2017	323	15	450	7	323	0	0	22
2018	329	15	450	7	329	0	0	22
2019	342	15	450	7	342	0	0	23
2020	321	15	450	7	321	0	0	21
2021	337	16	475	7	337	0	0.	21

Az óvodában és iskolákban évek óta integrált nevelés folyik, ezáltal érvényesül az elfogadó pedagógia. A halmozottan hátrányos helyzetű és roma nemzetiséghez tartozó és sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése valósul meg. Az óvodai és iskolai neveléshez minden gyermek számára biztosított az egyenlő hozzáférés. Fontos a befogadó és toleráns légkör biztosítása.

Az általános iskolára vonatkozó adatokat a 4.4.4. és a 4.4.5. számú táblázatok tartalmazzák.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	2	44	4	20,95	27,22
2017	2	44	4	21,27	29,91
2018	0	44	5	21,48	30,79
2019	0	44	4	21,14	30,75
2020	0	44	4	21,39	31,03
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	170
2017	128
2018	150
2019	175
2020	157
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos megkülönböztetést és jogellenes elkülönítést az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belül nem tapasztaltunk.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Ilyen eltérést nem tapasztaltunk.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A kötelező hátránykompenzáló juttatásban, minden érintett gyermek részesül.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	118	42
2017	0	0	103	57
2018	0	0	97	54
2019	0	0	118	36
2020	0	0	112	33
2021	0	0	109	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekek, fiatalok sportolási lehetőségei és szabadidős tevékenységei korszerű, intézményi között nem biztosított, nincs helyszín, megfelelő szabad tér.	Sportcsarnok, sportpálya és játszótér kialakítása, fejlesztése, Strand- és termálfürdő-fejlesztés, Tanuszoda-fejlesztés, sportinfrastruktúra-fejlesztés Tornaszobák kialakítása, felújítása Zöldterületek fejlesztése
Köznevelési, közoktatási feladat-ellátási helyek között vannak olyanok, amelyek nem alkalmasak harmonikus, testi és szellemi fejlődését biztosítani	Köznevelési, közoktatási intézmények csoportszobák, játszóudvarok bővítése, felújítása
Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő program kevés	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok szervezése
Nyitott Kapu-vár TSZSZK családellátással, családsegítéssel kapcsolatos szerepe, feladatköre megnövekedett	Az intézmény maximális feladatellátása érdekében az új funkciókhoz szükséges fejlesztés, felújítás, bővítés
A szűrő-vizsgálatokra, folyamatosan van igény	Előadások programok, szűrővizsgálatok, felvilágosító kampányok szervezése Gyermekorvosi, iskola-orvosi, iskola-fogorvosi, feladatellátás fejlesztése, gép, műszer, eszközbeszerzés, infrastrukturális felújítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniósi irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság, stb. területén.

A 2021. év végi demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 51,88 %-a nő (5159 fő);
- a női lakosok több mint fele 18-64 éves tehát aktív korú (3061 fő);
- a 65 évfeletti lakosok közül a nők aránya 59,14% (1333fő)

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezdednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

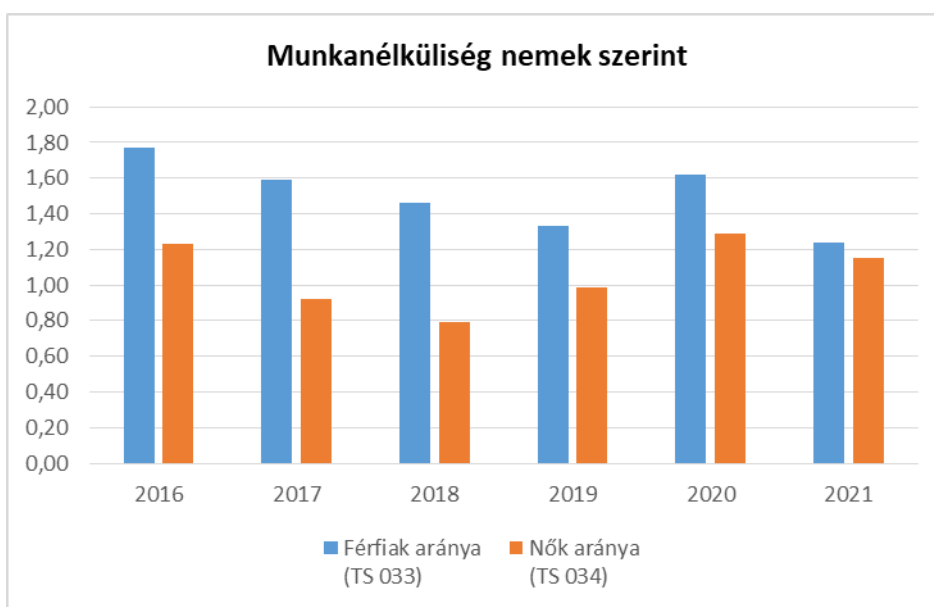
A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője az óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás. A bölcsődei férőhelyek száma növelése indokolt, illetve további, a bölcsődei alapellátáson túl új szolgáltatások bevezetése: időszakos gyermekfelügyelettel, gyermekhotel

működtetése. Ezzel is segítve az olyan szülőket, akik pár napot dolgoznak, vagy szeretnének dolgozni egy héten.

Az 5.1.1. számú táblázat adatait vizsgálva megállapítható, hogy a településünkön a munkanélküliség az aktív korú lakosságból a nőket kisebb arányban érinti, mint a férfiakat. Ez a településen található munkahelyek számával, jellegével, az óvoda megfelelő nyitva tartásával, a településen élő nők megfelelő iskolai végzettségével magyarázható.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	1,77	1,23	1,50%
2017	1,59	0,92	1,26%
2018	1,46	0,79	1,13%
2019	1,33	0,99	1,16%
2020	1,62	1,29	1,46%
2021	1,24	1,15	1,20%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők között a férfiak vannak többen. 2021-ben a nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül 34,62 %.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	10,68	27,27
2017	15,29	23,08
2018	25,33	15,79
2019	21,05	31,25
2020	26,6	24
2021	34,21	34,62

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent, 2021-ben 1 fő keresett állást pályakezdőként.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	103	8
2017	85	3
2018	75	4
2019	76	6
2020	94	2
2021	76	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Jelenleg nincs tudomásunk arról, hogy a nők milyen arányban vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban.

Korábban az EFOP-1-2-9-17-2017-00059. azonosító számú „Nők a családban és a munkahelyen” nyertes projektben sikeresen szerepelt a Nyitott KAPU-VÁR TSZSZK. A projekt során megvalósultak az alábbi kommunikációs aktivitások, szemléletformáló tevékenységek:

- Helyi munkaadók és szakmai szervezeteik tájékoztatása, érzékenyítése, együttműködések kialakítása keretében „woman in work-shop”, amely a munkáltatók számára szervezett érzékenyítő workshop, meghívott előadókkal jógyakorlatok bemutatásával egész napos rendezvények keretében. Állásbörze szervezése egyéni kompetenciák felmérésére alkalmas diagnosztikai eszköz segítségével személyes tanácsadással kiegészítve.
- Szakmai helyi rendezvények, találkozók szervezése a célcsoport számára a női foglalkoztatásban kiemelt szereppel bíró helyi szervezetekkel, szakmai kamarákkal, vállalkozói szervezetekkel: Woman in work szakmai nap keretében kerekasztal szervezése a helyi szervezetek és civilek bevonásával.
- Atipikus foglalkoztatási formák és rugalmas munkaszervezési módok helyben való elterjesztésének ösztönzése, elfogadottságának erősítése egész napos rendezvények keretében: Hatékonyan és rugalmasan a munka világában rendezvény célja az atipikus foglalkoztatási formák és rugalmas munkaszervezési módok bemutatása, dolgozó nők élménybeszámolójával gazdagítva. Állásbörze szervezése jó példák (dolgozó családanyák) bemutatásával, motivációs előadásokkal, önéletrajzírási előadással, workshopokkal.
- Nők társadalmi és gazdasági szerepvállalásában rejlő lehetőségek és előnyök helyi bemutatása, valamint a társadalmi sztereotípiák lebontása, a nők és férfiak változó szerepeinek tudatosítása érdekében tájékoztató napok és/vagy előadások, és/vagy kampányok, események, akciók szervezése keretében Női motivációs és sikernap megrendezése egész napos rendezvény keretében ismert és sikeres nők, helyi vállalkozók bemutatásával. „Sikeres Ádámok, elhivatott Évák” kampányfilm forgatása, valamint Flash-mob szervezése.
- A nők vidékfejlesztésben, térségfejlesztésben, gazdaságfejlesztésben betölthető szerepének új, illetve hagyományos ágazatokban és szakterületeken kínálgató lehetőségeinek bemutatása

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nincs adat arra vonatkozóan, hogy a településen miként áll összefüggésben a nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsága, elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot és az indított képzéseken, programokban vesznek részt.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei, és az óvodai férőhelyek száma. A településünkön biztosított, a bölcsődei, az óvodai és iskolai ellátás is.

A közintézményekben már megjelenik a rugalmas munkaidő, ugyanakkor az óvodai és bölcsődei nyitva-tartás még nem alkalmazkodott a megváltozott igényekhez.

Városunkban 6 fő látja el a védőnői feladatokat. Először tanácsadás keretében, majd a kismamák otthonukban történő felkeresésével biztosítják a gyermekek megfelelő fejlődését. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a vizsgált időszakban 50 gyermek körül alakult.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	6	292	48,67
2017	7,4	306	41,35
2018	6	286	47,67
2019	6	287	47,83
2020	6	281	46,83
2021	6	304	50,67

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A bölcsődei férőhelyek száma 38, de a beíratott gyermekek száma ennél jóval több, 2021-ben 57 fő. Családi napközi a településen nem működik.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	38	59
2017	38	62
2018	38	64
2019	38	64
2020	38	54
2021	38	57

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Kapuváron működő munkahelyi bölcsőde és családi bölcsőde sem működik.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	38	59
2017	0	0	0	0	0	0	38	62
2018	0	0	0	0	0	0	38	64
2019	0	0	0	0	0	0	38	64
2020	0	0	0	0	0	0	38	54
2021	0	0	0	0	0	0	38	57

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Magyarországon érvényesülő jelenlegi demográfiai folyamatok mellett különös jelentőséggel bír a családtervezés. A gyermekvállalási kor kitolódott, a családokban vállalt átlagos gyermekszám csökken. A megváltozott társadalmi-gazdasági helyzetben szemléletváltásra van szükség, amely a hagyományos nemi szerepek (házimunka és gyermeknevelés feladatai, karrier) értelmezésével és újragondolásával mindkét nem számára azonos esélyeket biztosít a munka világában és a családi életben is.

Fontos a szülőklubok szervezése, mert tematikus foglalkozásokon a szakemberek (védőnők, gyermekorvosok, gyógytornász, pszichológus, dietetikus,...) olyan ismereteket adhatnak át, praktikus készségeket fejleszhetnek, esetenként szemléletet formálhatnak, amelyek az attitűdök pozitív változásának irányába hathatnak. A kluboknak közösségformáló szerepük is van, mivel a szülők egymás tapasztalataiból merítve, egymástól tanulva megbeszélhetik a mindennapi problémáikat.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás elsősorban a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. Ma Magyarországon a NANE Egyesület a legismertebb szervezet, mely felvállalta a társadalmi jelenségről szóló ismeretek terjesztését.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Nincs anyaothton, családok átmeneti otthona. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani, családsegítés keretében. Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik, ezért a férőhelyek száma mellett a jelenleg várólistán lévők számának szerepeltetésével pontosabb képet kapunk a témában. Krízishelyzetben segítséget nyújtó intézmény legközelebb a településünkhöz a megyeszékhelyen, Győrben található. (anyaothtonok és a családok átmeneti otthona)

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva nem szabad elfelejteni, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

A 2019-ben megválasztott képviselő-testületben 4 fő női képviselő.

Polgármesteri hivatalunk szervezeti egységeinek vezetői mind nő. Ha az önkormányzati intézmény hálózat felsővezetését vizsgáljuk, akkor az arány 100 %-os a nők javára.

Városunkban nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a roma nők, a sokgyermekes vagy egyedül nevelő anyák többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér.

Az önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A közparkok és közkertek, játszótérek sporttelepek alkotják a város közösségi tereit, ezeket folyamatosan szépítjük, bővítjük.

Az RMKVKMK, a civil szervezetek, intézmények, egyház, színvonalas rendezvényeket kínálnak mindazoknak, akik hasznosan kívánják eltölteni szabadidejüket. Folyamatosan megújuló programkínálat mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, koncertek, színházi előadások, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bálók, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkahelyel rendelkező nők keresőtevékenységének végzése és a családi feladatok összehangolása nehezen megoldható.	Korszerű, a munkaidő beosztásnak megfelelő bölcsődei-óvodai intézményi háttér kialakítása. Atipikus foglalkoztatási munkaformák, illetve kötetlen munkaidő bevezetése, kisgyermekes nők önfoglalkoztatásának segítése. Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása kisgyermekes nők körében. Családbarát munkahelyek kialakítására és elterjesztésére való igény és hajlandóság megteremtése.
Kevés a nők egészség-védelmére irányuló program	Előadások programok, felvilágosító kampányok szervezése Szűrőprogramok szervezése Egészségügyi alapellátás fejlesztése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A társadalmi és demográfiai változások hatására új szükségletek jelennek meg. Időszerűvé vált a társadalmi szemlélet formálása, a meglévő védelmi-szolgáltató rendszerek hozzáigazítása a demográfiai és a családi struktúrákban bekövetkezett változásokhoz. Elkerülhetetlen azon intézkedések elindítása, amelyek hozzásegítik a társadalom tagjait, hogy már jóval az idősor előtti életszakaszukban tudatosan tudjanak felkészülni időskorukra.

Emelkedik az időszerűk, az egyedül élők és a nem házasok népességén belüli aránya. Az idős társadalom életvitelét és egészségi állapotát tekintve is sokféleséget mutat: a tevékeny idősök számára a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenségek, a specifikusan idősöket célzó programok hiánya, míg a betegségekben szenvedő, esetleg ápolásra szoruló idősök számára a szociális biztonság megteremtése, a megfelelő ellátás biztosítása fontos.

Sok idős embernek okoz gondot akár a gyógyszerek kiváltása, vagy a lakhatás fenntartása, továbbá a megszokott életminőség fenntartása is.

6.1 Az idősorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A településünk népességének kormegoszlása előregedő társadalomra jellemző képet mutat. Az öregedési index a népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja.

A táblázat adataiból megállapítható, hogy Kapuvár lakossága előregedőben van. Sajnos az index nemcsak 100 % fölött áll, hanem exponenciálisan nő is.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 998	1 381	144,68%
2017	2 035	1 369	148,65%
2018	2 086	1 370	152,26%
2019	2 137	1 344	159,00%
2020	2 189	1 325	165,21%
2021	2 254	1 337	168,59%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A társadalmi előregedés globális problémává lett Magyarországon, ez érinti Kapuvárt is. Egyre kevesebb gyermek születik, az idősök száma növekszik. Az idősorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önálló képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia. Az idősök szociális helyzetét azonban az is befolyásolja, hogy milyen típusú családban él. Az egyedül élő szociálisan, egészségügyileg rászorult idős emberek a Kapuvár, Mátyás király utca 29. szám alatt lévő Idősök Klubjában vehetnek igénybe szolgáltatást.

A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők számára vonatkozó adatok azt mutatják, hogy lényegesen többen részesülnek ilyen ellátásban, mint amekkora a 65 éven felüliek száma. 2021-ben 2254 fő volt a 65 év felettiek száma.

Ez arra utal, hogy jelentős hányadot tehetnek ki a nem teljes öregségi nyugdíjra, hanem más nyugdíjszerű ellátásokra (pl. rokkantsági és rehabilitációs ellátások, özvegyi nyugdíj, árvaellátás) vagy nők kedvezményes öregségi nyugdíjára voltak jogosultak. Az elmúlt évek során a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számában csökkenő tendencia érvényesült.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	1 207	1 808	3015
2017	1 181	1 797	2978
2018	1 146	1 781	2927
2019	1 145	1 760	2905
2020	1 096	1 726	2822
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	42	3	940	1 543	2	30	n.a.
2017	42	3	921	1 542	4	28	2
2018	45	2	893	1 541	4	26	2
2019	45	1	899	1 547	6	25	2
2020	45	0	876	1 523	2	23	3
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, illetve nyugdíjasok foglalkoztatottságának elemzésekor mindenképp előnyként kell megemlíteni, hogy ez a réteg nagy szakmai tapasztalattal rendelkezik, még ha ez sok esetben nem társul magas iskolai végzettséggel. Emellett sok szabadidővel rendelkeznek, tekintve, hogy gyermekeik felnőtt korúak, bár sok esetben épp ez a korosztály az, aki segíteni tud az unokák óvodán vagy iskolán kívüli felügyeletében. Rendkívüli módon tudnak takarékoskodni, kevés pénzből is képesek fenntartani magukat, és emellett sokszor még családjuknak is anyagi segítséget nyújtanak.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az önkormányzatnál és a polgármesteri hivatalban nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a város munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat.

Az adatokat nézve elmondhatjuk, hogy a korcsoport szerinti megosztás alapján a munkanélküliség a 61 éves, vagy afeletti korcsoportba tartozók között a legnagyobb.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	103	85	75	76	94	76
41-45 év (TS 042)	Fő	8	5	3	7	15	6
	%	7,77%	5,88%	4,00%	9,21%	15,96%	7,89%
46-50 év (TS 043)	Fő	10	10	9	5	7	12
	%	9,71%	11,76%	12,00%	6,58%	7,45%	15,79%
51-55 év (TS 044)	Fő	5	7	7	8	9	2
	%	4,85%	8,24%	9,33%	10,53%	9,57%	2,63%
56-60 év (TS 045)	Fő	9	6	6	11	10	3
	%	8,74%	7,06%	8,00%	14,47%	10,64%	3,95%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	11	15	14	11	25	27
	%	10,68%	17,65%	18,67%	14,47%	26,60%	35,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeikből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Önkormányzatunk „idősügyi referenst” foglalkoztatott, aki sajnos 2022. őszén elhunyt. Ez is tükrözi, hogy a Képviselő-testület kiemelten kezeli az időseket, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe.

A városban működő nyugdíjas klubokat az önkormányzat támogatja, akik gazdag és színes programokkal tartják össze az idős embereket. Programjaik sokrétűek, az egész évet lefedő találkozási alkalmakat teremtenek.

Fontos feladat az érintett korcsoport aktivizálása, lehetőség nyújtása a társas kapcsolatok kiépítésére, ápolására és kiemelt jelentősége van a különböző társadalmi csoportba tartozó idős emberek közötti kapcsolatok kialakulásának, a generációk közötti kapcsolatok újjáépítésének, valamint a szolidaritás erősödésének.

Figyelmet kell fordítani az aktív kikapcsolódási lehetőségek nyújtására a város 60 év feletti lakosai számára, elősegítve ezzel a különböző prevenciós és egészségnevelési célok megvalósulását, testi-lelki egészségi állapot romlásának megakadályozását, illetve a folyamat lassulását.

A generációk közötti szolidaritás erősítésének érdekében, olyan alkalmak megteremtése is szükségessé válik, ahol a gyermekek és az idős emberek közös tevékenységére, időtöltésére is lehetőség adódik. Ezen alkalmak szervezése- melyek általában egyes ünnepkörökhöz kapcsolódnak – mind a gyermekek, mind pedig az idős emberek számára hasznosak, hozzájárulnak a gyermekek személyiségfejlődéséhez és az idős emberek aktivitásának megőrzéséhez egyaránt.

A városi könyvtárban lehetőség van fejleszteni a résztvevők digitális kompetenciáit, biztosítva az egész életen át tartó tanuláshoz való egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. A szakirodalomból is tudható, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatás területén a településen bárkit hátrányos megkülönböztetés ért volna.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősökkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a város minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A személyes gondoskodást nyújtó, idősöket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában gondozza.

Magyarország Kormánya 2019-ben 540 millió forintot biztosított a kapuvári idősök otthonának első ütemű építéséhez, melyet az 1746/2020. (XI. 11.) Korm. határozat további 800 millió forinttal egészített ki, így már a második ütemű bővítésre is rendelkezésre áll a forrás.

Az önkormányzat a tulajdonában lévő Kapuvár Házhely városrészében található iskola épületét hasznosította. I. ütemben egy 20 fő befogadására alkalmas, igényesen kialakított idősök otthona létrehozásával, melynek lakói az otthonihoz hasonló körülmények között vehetik majd igénybe az intézmény szolgáltatásait. A rentábilis fenntartás és működtetés érdekében tapasztalatokat szereztünk a Máltai Szeretetszolgálattól, és javaslatukra alakítottuk át a 20 fő ellátást 40 főre, és egészítettük ki olyan elemekkel, amelyek a működéshez elengedhetetlenek.

A régi épülethez egy új szárny hozzáépítésével valósítjuk meg a 40 fő befogadását. A bővítmény 2022 őszén elkészült, a tárgyi eszközök beszerzését követően a komplett intézmény 2023 nyarán megkezdheti működését.

Bővebben l.d. a 3.6. f) pontban leírtakat!

Az Idősek Klubja működtetését a Nyitott KAPU-VÁR TSZSZK biztosítja, amely nappali ellátás keretében nyújt személyes gondoskodást a jogosultak részére. A klubban lehetőség van a szabadidő kreatív és hasznos eltöltésére, magány oldására, társas kapcsolatok kialakítására, különféle tevékenységekben való részvételre. A klubban étkeztetés is igényelhető, egyszeri meleg ebéd keretében. Orvosi javaslatra diétás étkeztetést is biztosított. Jelenleg a 65 év feletti alig több, mint 1%-a veszi igénybe a szolgáltatást.

A házi segítségnyújtásban részesülők száma és aránya is csökken. A szociális étkeztetésben részesülők száma 2021-re több mint 20 fővel, **20%-kal (!!!) csökkent.**

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	1 998	35	39	123
2017	2 035	33	49	127
2018	2 086	36	48	132
2019	2 137	34	44	108
2020	2 189	32	46	109
2021	2 254	29	39	87

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális programokhoz való hozzáférés feltételei városunkban megfelelőek az idős korosztály igényeinek. A városban kulturális programok, események, intézmények biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését, továbbá segítik a szolgáltatások megközelítésének közlekedési lehetőségét, a kedvezményes igénybevétel lehetőségeit. A szervezők munkájának köszönhetően az idősek rendszeres látogatói a színházi előadásoknak, koncerteknek, a muzeális kiállítóhelyeknek, városi rendezvényeknek, sporteseményeknek. A programok szervezői az RMKVKMK munkatársai, az abban működő csoportok és klubok vezetői, egyházak.

Továbbá a tartalmas szabadidő eltöltésének hasznos formája lehet a nem kifejezetten nyugdíjasok számára létrehozott civil szervezetekben történő tevékenykedés. A városban több ilyen szervezet is működik idős emberek aktív közreműködésével. Ezek az egyesületek, önszerveződések fontos szerepet töltenek be a helyi identitás kialakításában, ápolásában és a generációk közötti kapcsolat elmélyítésében. Helyi identitást erősítő kulturális programokkal a településhez való kötődés erősíthető. Ennek célja, hogy erősítse a helyi közösséget, a már meglévő cselekvő maghoz újabb embereket vonjon be és minél nagyobb számú a településért és a közösségért tenni képes és tenni akaró csoport alakuljon.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. Korábban voltak az idős korosztály részére meghirdetett képzések és a tudás megszerzésére irányuló programok.

d) a generációk közötti programok.

A generációk közötti szolidaritás erősítésének érdekében, olyan alkalmak megteremtése is szükségessé válik, ahol a gyermekek és az idősök közös tevékenységére, időtöltésére is lehetőség adódik. Ezen alkalmak szervezése- melyek általában egyes ünnepkörökhöz kapcsolódnak – mind a gyermekek, mind pedig az idős emberek számára hasznosak, hozzájárulnak a gyermekek személyiségfejlődéséhez és az idős emberek aktivitásának megőrzéséhez egyaránt.

Ilyen program a Kapuvári Katedra előadásai, a Kapuvári szabadegyetem előadásai, a színházi előadások, író-olvasó találkozók, kézműves foglalkozások, adventi gyertyagyújtás.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősödő társadalom helyzete felhívja a figyelmet, hogy az idősök ellátására fokozottan figyelni kell, nem lehet figyelmen kívül hagyni és a településen az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok szervezésére hangsúlyt kell fektetni

Nagyon fontos a rendszeres szűrővizsgálatok, egészségnapok szervezése. A sajátos igények kielégítését célzó programokkal, nappali ellátásokkal, az idősök ellátását az Idősök Klubja biztosítja. A nappali ellátás lehetőséget ad napközbeni tartózkodásra mindazoknak, akik időszakosan felügyeletre szorulnak. Itt sor kerül szabadidős programok, kirándulások, színházlátogatások megszervezésére, névnapok megünneplésére, illetve szükség szerint egészségügyi alapellátáshoz, szakellátáshoz való hozzájutás segítésére, hivatalos ügyintézésben segítségnyújtásra, életviteli tanácsadásra.

Az időseket megcélzó rendezvényeket az RMKVKMK, a Nyitott KAPU-VÁR TSZSZK és a civil szervezetek által meghirdetett események jelentik (előadások, kirándulások).

Az önkormányzat évek óta köszönti az időseket az Idősök világnapja alkalmából.

Célzott előadásokkal kifejezetten a célcsoport számára szerveződik a rendőrség, katasztrófavédelmi előadásai, amelyben és felhívják a figyelmet a veszélyekre (szénmonoxid mérgezés, kémények ellenőrzése).

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Igényeknek megfelelő szociális ellátás hiánya (demencia ellátása idősotthoni szolgáltatás nem megoldott a településen)	Idősotthon létrehozása, feltételrendszerének megteremtése
A szűrő-vizsgálatokra, prevenciós tevékenységre folyamatosan van igény	Előadások programok, szűrővizsgálatok, felvilágosító kampányok szervezése Háziorvosi, fogorvosi, ügyeleti feladatellátás fejlesztése, gép, műszer, eszközbeszerzés, infrastrukturális felújítás
Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő program kevés	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok szervezése
Nyitott Kapu-vár TSZSZK az idősellátással kapcsolatos szerepe, feladatköre megnövekedett	Az intézmény maximális feladatellátása érdekében az új funkciókhoz szükséges fejlesztés, felújítás, bővítés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossgal esetén még jelentősebb.

Magyarországon a 2001. évi népszámlálási adatok alapján 577 ezer fogyatékkal élő ember élt, városunkban élő fogyatékkal élőkről nincs pontos adat. A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel a szakemberek megállapítása alapján nincs megfelelően alátámasztott adat.

A szociális ellátórendszer a fogyatékossgal élők számára a városban jól kiépítettnek mondható, elérhető számukra a nappali ellátás, a támogató szolgáltatás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A közszolgáltatások esetében a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés még nem minden esetben megoldott.

A 7.1.1. számú táblázat a megváltozott munkaképességű szociális ellátásában részesülők számát mutatja be 2016-2020 között. 2020-ban 305 fő megváltozott munkaképességű részesült szociális ellátásában.

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	191	197	388
2017	181	192	373
2018	170	180	350
2019	162	162	324
2020	145	160	305
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma 30 fő körül alakult az elmúlt 6 évben.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	30
2017	32
2018	32
2019	31
2020	30
2021	29

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

Az Önkormányzat saját tulajdonú gazdasági társasága, a Kapuvári Kéz-Mű Nonprofit Közhasznú Kft. közhasznú tevékenységének keretében biztosítja a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségét. A Kft. közhasznú tevékenységi köre a rehabilitációs foglalkoztatás. A foglalkozási rehabilitációs tevékenységét szakmai program alapján folytatja, amelynek értékelését évente rendszeresen elvégzi.

A működés megfogalmazott elsődleges cél a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben lévő megváltozott munkaképességű, illetve fogyatékos személyek egészségi állapotának, illetve fogyatékossgának megfelelő munkahelyi környezetben történő foglalkoztatása. Előbbiekben megfogalmazott céloknak megfelelően legfontosabb feladatnak tekintik olyan munkahely létrehozását és fenntartását, amelyek megfelelő munkavégzési lehetőséget nyújt a megváltozott munkaképességű emberek számára, akiknek az elhelyezkedési esélyeik jelentősen korlátozottak. A rehabilitációs szakmai programban megvalósuló feladatokkal komplex szolgáltatást biztosítanak, amelyek ennek a speciális munkavállalási csoportnak a szükségleteihez igazodnak.

2022-ben 55 fő megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatására nyertek támogatást.

A Kapuvári Kéz-Mű Nonprofit Közhasznú Kft. 2021. évi átlagos statisztikai állományi létszáma 62 fő, ebből a megváltozott munkaképességű dolgozók statisztikai állományi létszáma 56 fő.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek

Fogyatékkal élők munkavállalásával kapcsolatban egyrészt elmondható, hogy igen jelentős az alapvetően ismerethiányon alapuló előítéletesség, félelem a foglalkoztatók részéről, másrészt a munkavállalók részéről jellemző a foglalkoztatással kapcsolatos félelem, önbizalomhiány, gátlásosság, és az ezekből eredő alulmotiváltság, valamint esetenként túlzott féltés a hozzátartozók részéről.

Pozitívak a tapasztalatok a védett körülmények között történő foglalkoztatás során, különösen a fejlesztő jellegű foglalkoztatási formákban, jelentős fejlődés elérésére képesek az itt foglalkoztatott emberek. A foglalkoztatottság javítása érdekében alapvető szerepe van az érintett embereket tömörítő civil szervezetek által működtetett munkaerő – piaci szolgáltató, segítő

szervezeteknek, különösen a siket emberek elhelyezkedésének segítése terén. Vakok és gyengénlátók részére nagyon korlátozottak a munka választás lehetőségei és ezt nem segítik elő pályaválasztási tanácsadó szolgáltatások, illetve megfelelő felnőttképzési lehetőségek sem.

A siket-vak emberek foglalkoztatására csak a foglalkoztatást megelőző, célzott, egyénre szabott rehabilitációs program után nyílhat esély. Ezeknek a programoknak a támogatása azonban nem stabil, kiszámíthatatlan.

Jellemző, hogy az alacsonyabb mértékű munkaképesség változással élő mozgáskorlátozott embereket, a munkaerő – piaci szempontból előnyös térségekben, a nyílt munkaerő piacon is szívesen alkalmazják, a súlyosabb mozgáskorlátozottsággal élő embereket kizárólag az akkreditált, de még inkább, a szűk befogadó képességgel rendelkező fejlesztő intézményi foglalkoztatási rendszerben alkalmazják. Problémát okoz az alacsony képzési, átképzési lehetőségek száma, választéka és színvonala a foglalkoztatás elősegítése érdekében, különösen a felnőttképzés területén.

A Kapuvári Kéz-Mű Nonprofit Közhasznú Kft. jó példa a megváltozott munkaképességű, illetve fogyatékos személyek foglalkoztatására.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatás területén a településen bárkit hátrányos megkülönböztetés ért volna.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az önkormányzat támogató szolgálatot biztosít Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel kötött feladat-ellátási szerződés alapján. A szolgáltatást a szociálisan rászorultnak minősülő súlyosan fogyatékos személyek vehetik igénybe.

A támogató szolgálat az információnyújtás, személyi segítség, szállító szolgálat működtetése által az alábbi támogató szolgáltatási körbe tartozó ellátásokat biztosítja:

- Az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása
- Az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységekhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása.
- Információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.
- Jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása.
- Segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkészségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez, speciális, önszorgató csoportokban való részvételükhöz.
- Segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása.
- A fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevitelének elősegítése.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek részére pénzbeli ellátása a **fogyatékosági támogatás**. Az alábbi formái léteznek: mozgásszervi, látási, hallási, értelmi, autista, halmozott. A támogatás 6 mértéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 65 vagy 80 %-a.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai Ft. alapján a rokkantsági és a baleseti rokkantsági nyugdíj, a rendszeres szociális járadék, az átmeneti járadék, és a bányászok egészségkárosodási járadéka. Természetbeni ellátásként a nappali otthonok, a gondozóházak segítik a fogyatékkal élőket. A fogyatékos személyek különböző kedvezményekben részesülnek, igénybe vehetnek adókedvezményt, parkolási kedvezményt, lehetőségük van kedvezményesen személygépkocsit vásárolni, valamint többen éltek azzal a lehetőséggel, hogy fürdőszobájukat alakították át, hogy a mozgásukban kevésbé legyenek korlátozva.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A Lumniczter Sándor Kórház-Rendelőintézet reumatológia és fizioterápia szakellátása – gyógytorna, elektroterápia – biztosít az ellátási terület lakói számára, valamint fizioterápiás szolgáltatást nyújt a kórház valamennyi osztályán fekvő beteg részére. A részleg szakdolgozói – gyógytornászok, fizioterápiás szakasszisztensek, gyögmasszörők, fürdős masszörök – a kapuvári járás lakói számára komplex fizioterápiás kúrát biztosítanak. A járóbeteg szakellátásra érkező páciensek főképpen traumatológiai, reumatológiai, ortopédiai, azaz mozgásszervi problémával rendelkeznek, de neurológiai, belgyógyászati szakrendelésről is érkeznek betegek.

A kórház Angiológia Rehabilitációs Központjában több mint négy évtizede eredményesen történik a végtagkeringési zavarban szenvedő betegek komplex rehabilitációja. A három hetes rehabilitációs ellátásunk elemei a speciális, egyedülálló módon alkalmazott szénsavas ködfürdő, mozgásterápia járásgyakorlatokkal és célzott értornával, dietoterápia, fizioterápiás kezelések teljes skálája, széles körű segédeszköz ellátás, gyógyszeres és infúziós kezelések, kockázati tényezők befolyásolása, életvezetési tanácsadás nyújtása.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Városunkban az intézmények többsége részben akadálymentesített, megközelíthető. Ez azért is fontos, mert elsődlegesen az akadálymentesítés hiánya az, ami miatt a fogyatékos emberek inkább otthon dolgoznak, vagy olyan munkahelyet próbálnak választani, melyet jól megközelíthetnek.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A város honlapja nem akadálymentesített.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilvánítja, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. A Nyitott KAPU-VÁR TSZSZK minden évben megszervezi a fogyatékkal élő személyek rendezvényét a „Tavaszi Zsongás”-t a fogyatékosok nappali ellátásának megyei programját.

A helyi és a közösségi média, a városi honlap is nyitott a célcsoportot érintő cikkek, rendezvények eseményeinek megjelentetésére. A fogyatékos ember alapvető joga, hogy hozzájusson a közérdekű, valamint a jogai gyakorlásához szükséges információhoz. Ez a hozzáférés jelenti egyrészt azt, hogy a fogyatékos személy érzékelje az információkat (a vak személy hallja, a siket személy látja azokat), másrészt azt, hogy biztosított legyen számára a megfelelő értelmezés lehetősége. Ennek érdekében tovább fejlesztésre vár a honlap, hiszen hiányzik a hangos és a vakok és gyengén látók számára szükséges verziók telepítése.

Az önkormányzatunk lehetővé teszi a lakosság által igénybe vehető elektronikus kapcsolatot, vagyis az ügyintézéshez szükséges adatlapok, űrlapok, nyomtatványok letölthetőségét.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Erre vonatkozóan nincsenek információink.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A járdák felújítása kiemelten fontos feladat a kisgyermekes anyukák, öregek, vagy fogyatékkal élők biztonságos mozgásának megteremtése érdekében. Kapuváron a mozgássérültek számára parkolóhelyek kialakítása kerültek. A gyalogos átkelőhelyek süllyesztett járdaszegéllyel történő ellátása nagyrészt megoldott.

Kapuvár Okos Város Stratégiájában megfogalmaztuk az okos járda, okos zebra, okos parkolók igényét, amelyek nagyban könnyítenék a mozgáskorlátozottak, fogyatékos személyek mindennapjait.

f) fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye, stb.)

Speciális közlekedési megoldás a rendőrlámpák hangjelzés kibocsátása, amely a vakokat és gyengén látókat segíti közlekedésük során.

A fogyatékosok nappali ellátása tekintetében bővebben l.d. a 3.6. f) pontban leírtakat!

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkriminációnak tekinthető a fokozott odafigyelés, személyre szabott segítségnyújtás hivatali ügyintézéskor, valamint a kérelmek, beadványok megírásában való segítség.

7.4. Fogytékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A Nyitott KAPU-VÁR TSZSZK minden évben megszervezi a fogyatékkal élő személyek rendezvényét a „Tavaszi Zsongás”-t a fogyatékosok nappali ellátásának megyei programját.

7.5 A fogyatékosokat helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Hiányzik a fogyatékkal élők számára biztosított szolgáltatások szervezésekor a csecsemőkortól az időskorig tartó életszakaszt lefedő komplex szolgáltatások szemlélete. Cél a nevelési, oktatási intézmények bevonásával, meghatározott rendszerességgel, a fogyatékkal élő gyermekek és családjaik részére rendezvények, tanácsadások szervezése, valamint a fogyatékkal élő és egészséges gyermekek részére együtt családi napok szervezése. Fontos az egészséges emberek érzékenyítése, mely olyan programok szervezésével valósulhat meg, ahol a fogyatékkal élők életüket bemutathatják, a társadalom többi tagjai pedig szituációs feladatok során ismerkedhetnek azokkal a problémákkal, nehézségekkel, amelyekkel a fogyatékkal élőknek naponta meg kell küzdeniük.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os	Teljes és valós akadálymentesítés
Látás és hallássérültek nem érik el az intézmények akadálymentes honlapját	Akadálymentes honlap(ok) létrehozása
Érzékenyítő programok hiánya	Érzékenyítő programok megvalósulása
Az orvosi ellátásra folyamatosan van igény	Háziorvosi, fogorvosi, ügyeleti feladatellátás fejlesztése, gép, műszer, eszközbeszerzés, infrastrukturális felújítás
Nyitott Kapu-vár TSZSZK a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos szerepe, feladatköre megnövekedett	Az intézmény maximális feladatellátása érdekében az új funkciókhoz szükséges fejlesztés, felújítás, bővítés

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő, csapadékvíz-elvezetés és speciális közlekedési megoldások hiánya	A település bel- és külterületi úthálózat felújítása, csapadékvíz-elvezetés kialakítása
Közintézmények, önkormányzati tulajdonú épületek energetikai állapota nem megfelelő	Energetikai felújítási program folytatása, alternatív fűtési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Kapuvár Városi Önkormányzat az alábbi szervezetek bevonásával kívánja megvalósítani az esélyegyenlőségi programját:

- a településen működő egyházak,
- Király-tó Óvoda és Bölcsőde,
- RMKVKMK,
- Nyitott Kapu-vár TSZSZK,
- Kapuvár Térségi Általános Iskola,
- Páli Szent Vince Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda
- Soproni Szakképzési Centrum Berg Gusztáv Szakközépiskolája,
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület kapuvári szervezete,
- Kapuvár Városi Önkormányzat Humán Bizottsága,
- rendőrség
- civil szervezetek.

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Kapuvár Városi Önkormányzat együttműködik a helyi civil szervezetekkel a helyi esélyegyenlőségi programban meghatározott célok elérése érdekében. Az intézkedési tervek megvalósításába aktívan bevonja a fent említett szervezetek, intézmények képviselőit, a bizottságok, egyesületek tagjait.

Kapuvár Városi Önkormányzat civil szervezetek részére a 2020. évben nyújtott támogatásai

Támogató megnevezése	Kedvezményezett megnevezése	Támogatás célja	Támogatás összege	Támogatás jellege	Megvalósítás helye
Kapuvár Városi Önkormányzat	Kapuvári Mentők Egyesülete	Fertőtlenítő-, takarító- és tisztítószeres, valamint védőfelszerelések és eszközök vásárlása	400.000,- Ft	Fertőtlenítő-, takarító- és tisztítószeres, valamint védőfelszerelések és eszközök vásárlása	Kapuvár
Kapuvár Városi Önkormányzat	Kapuvári Sportegyesület	Kötelező és önként vállalt feladatok ellátása	24.500.000,- Ft	Kötelező és önként vállalt feladatok ellátása	Kapuvár
Kapuvár Városi Önkormányzat	Nebuló Futball Sportegyesület	Utánpótlás korú labdarúgók képzése, versenyeztetése.	1.500.000,- Ft	Utánpótlás korú labdarúgók képzése, versenyeztetése.	Kapuvár

Kapuvár Városi Önkormányzat civil szervezetek részére a 2021. évben nyújtott támogatásai

Támogató megnevezése	Kedvezményezett megnevezése	Támogatás célja	Támogatás összege	Támogatás jellege	Megvalósítás helye
Kapuvár Városi Önkormányzat	Castrum Sport Club Kapuvár Egyesület	2020. évi közüzemi számlák kiegyenlítése	292.432,- Ft	2020. évi közüzemi számlák kiegyenlítése	Kapuvár
Kapuvár Városi Önkormányzat	Kapuvári Sportegyesület	2021. évi kötelező és önként vállalt feladatok megvalósítása	26.000.000,- Ft	2021. évi kötelező és önként vállalt feladatok megvalósítása	Kapuvár
Kapuvár Városi Önkormányzat	Kapuvári Mentők Egyesülete	Fertőtlenítő-, takarító- és tisztítószeres, valamint védőfelszerelések és eszközök vásárlása.	200.000,- Ft	Fertőtlenítő-, takarító- és tisztítószeres, valamint védőfelszerelések és eszközök vásárlása.	Kapuvár
Kapuvár Városi Önkormányzat	Rábaköz Öröksége Alapítvány	Kapuvár, Fő tér 22. számú ingatlan fűtési rendszerének korszerűsítése	770.000,- Ft	Kapuvár, Fő tér 22. számú ingatlan fűtési rendszerének korszerűsítése	Kapuvár
Kapuvár Városi Önkormányzat	Római Katolikus Egyházközség	Szent Anna Templom tornyán lévő kereszt aranyozási munkálatai	150.000,- Ft	Szent Anna Templom tornyán lévő kereszt aranyozási munkálatai	Kapuvár

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Kapuvár Város Önkormányzata és Kapuvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2020. január 31-én együttműködési megállapodást kötött a működési, a személyi és a tárgyi feltételek biztosításának módszerei és a működéssel kapcsolatos végrehajtási, gazdálkodási feladatok ellátására. A megállapodás kötelező tartalmi elemeit az Njtv. 80. §-a tartalmazza, biztosítva számukra a jogszabályokban meghatározott nemzetiségi jogokat.

Az önkormányzat napi kapcsolatot tart fenn a civil szervezetekkel, társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal. Mind anyagi eszközökkel, mind a közösség érdekeit szolgáló célkitűzések erkölcsi támogatásával segíti a civil szervezetek, egyesületek, alapítványok munkáját. Az éves költségvetésében rendszeresen irányoz elő anyagi forrásokat ezeknek a szervezeteknek a támogatására. 2008. évtől kezdődően jól működik a társadalmi és civil szervezetek támogatásának módja, miszerint pályázati formájában juthatnak önkormányzati támogatáshoz. (Lásd az előző a) pont!) A pályázati feltételeket a képviselő-testület határozza meg, a pályázatok elbírálásáról is a képviselő-testület dönt, figyelembe véve a szigorú összeférhetlenségi szabályokat.

Az önkormányzat elismeri és tiszteletben tartja a civil szervezetek függetlenségét, a szervezetekkel partneri viszonyt alakított ki. Az önkormányzat rendezvényein a civil szervezetek

felkérésre részt vesznek. A civil szervezetek tevékenységükkel integrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életébe.

A katolikus egyház jelentős szerepet töltenek be a város életében az óvodai, valamint az általános iskolai intézménye által is. Részt vesznek a városi pályázatokon és nyitott rendezvényeikkel várják az érdeklődőket.

Emellett erősnek mondható az önkormányzat- civil szervezetek- egyház - önkormányzati intézmények közötti együttműködés is, mely megnyilvánul a városban megvalósuló sikeres rendezvényekben.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Kapuvár Városi Önkormányzat tagja a Leader Vidékfejlesztési Egyesületnek, amelynek elsődleges célja a Rábaköz tájegység és a nyugat-dunántúli régió felzárkóztatásának elősegítése az európai uniós fejlettséghez, kiemelten az egyesületet létrehozó helyi közösséget alkotó térség önkormányzatainak, vállalkozásainak és civil szervezeteinek fejlesztése. Kiemelt feladat a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának elősegítése, szakember-képzés, az uniós pályázati lehetőségek széles körű megismertetése és kihasználásának támogatása, pályázatkészítés segítése, az egyesület tagjainak érdekképviselése.

Az önkormányzat a város érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Elsősorban szociális területen erős az együttműködés (ld. Nyitott Kapu-vár TSZSZK, mint társulás által fenntartott intézmény!), de a kultúra területén is partneri viszony alakult ki több településsel.

Az alábbi közös pályázatok valósultak meg Kapuvár város gesztorságával:

- EFOP-1.5.3-16-2017-00008 számú Humán erőforrások és szolgáltatások térségközi fejlesztése Kapuvár mikrokörzetében című projekt

A projekt keretében megfogalmazott humán erőforrások és human szolgáltatások együttműködés területi lehatárolása az alábbiakban valósult meg. Kapuvár város és az azt övező 5 falu alkotja a projekt földrajzi kiterjedését: Hövej, Vitnyéd, Osló, Veszvény és Szárföld.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Városunkban roma nemzetiség települési önkormányzatot működik. A 2019-2024-ig tartó önkormányzati ciklusban – a 2019. 10. 25-én tartott alakuló ülésen – 5 fő nemzetiségi önkormányzati képviselővel alakult meg a roma nemzetiségi települési önkormányzat.

A nemzetiségi önkormányzathoz való jog a nemzetiségeket megillető jogok egyike, de talán a legnagyobb hatású. Az Njtv. II. fejezete tartalmazza a nemzetiségi jogokat, továbbá az Alaptörvény a jog alanya szerint csoportosít – egyéni vagy közösségi, másfelől pedig – a jogok tartalmát nézve – oktatási, kulturális és médiajog illeti meg kisebbségeket, köztük a romákat.

Ami az önkormányzatunkat, illetve hivatalunkat érinti a nemzetiségi jogok kapcsán, a roma kisebbség számára biztosított az egyenlő bánásmód a hivatali ügyintézés során. Sőt e tekintetben pozitív diszkriminációt alkalmaztunk: 2016-ig a roma nemzetiségi önkormányzattal történt együttműködés keretében a nemzetiség érdekeinek közvetítését közvetlen romaügyi referens segítette, aki az ügyintézés segítésén kívül részt vett a Humán Bizottság ülésein, annak előterjesztéseit a roma nemzetiség szempontjából véleményezte, a roma nemzetiséget érintő

napirendekben, ügyekben egyeztetést folytatott. Sajnos elhalálása miatt ez a pozíció jelenleg betöltetlen.

Hivatalunknál az anyanyelv szabad használata iránti igény szóban és írásban közigazgatási eljárás során eddig nem merült fel, de a város intézményrendszerénél, főleg a Nyitott Kapu-vár TSZSZK-nál több dolgozó ismeri a lovári nyelvet, szükség esetén tehát biztosított lenne a tolmács.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, illetve részt vesz a közfeladatok ellátásában, az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekszenek. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Napjainkban városunkban is egyre növekvő számban jelennek meg a vállalatok társadalmilag felelős megmozdulásai, valamint a for-profit és a nonprofit szektorok tagjai közötti együttműködések, amelyek legnagyobb nyertese a társadalom. A szervezetek olyan társadalmi problémák hosszú távú megoldását állítják fókuszpontba, amelyek a szervezetek fő tevékenységéhez szorosan nem kapcsolódnak, azonban a társadalmi jólétet elősegítik, ezáltal eleget téve a társadalmi elvárásoknak. A célok megvalósításához, amely nem más, mint a társadalomban felbukkanó problémák hosszútávon történő megoldása, a vállalatok anyagi és nem anyagi jellegű erőforrások felhasználásával egyaránt hozzájárulnak. Erre példa, ha egy program megvalósításában városunkban működő vállalatok szponzorként anyagi, vagy gyakorlati hozzájárulással vesznek részt.

Tehát fontos az önkormányzat számára a helyi vállalkozások szerepvállalása, a város érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért. A vállalkozások támogatóként jelen vannak a város rendezvényein, kezdeményezések mellé állnak és anyagilag is támogatják azokat.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. **Önkormányzatunk nem működtet HEP Fórumot, mert Kapuvár Városi Önkormányzat Humán Bizottsága látja el a helyi esélyegyenlőségi program felügyeletét, segítségével alakul ki, illetve valósul meg a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.**

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Kapuvár Városi Önkormányzata rendelkezik önálló honlappal, a www.kapuvár.hu oldallal, amelyen a várost érintő információk megtalálhatók. A honlapon elérhető, olvasható helyi esélyegyenlőségi program és ezzel kapcsolatos valamennyi információ.

A helyi esélyegyenlőségi program 2023-2028. tervezete az oldalon közzétételre kerül, így városlakók is véleményt mondhattak.

A képviselő-testület által elfogadott dokumentumot szintén feltöltjük a honlapra és így hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Emellett az Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság weboldalán (<https://hep.tef.gov.hu>) is feltöltésre kerül.

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

A dokumentumok elkészítését megelőzte az adatgyűjtés, amely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői felé, megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. A helyzetelemzés során feltárt problémák megoldásához szükséges partnerek bevonása személyes kapcsolatfelvétel útján történt. A jogszabályi előírás szerint véleményezésre megküldtük a Humán Bizottság részére, továbbá a résztvevőknek is és észrevételeik beépítésre kerültek a dokumentumba.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, a városi honlapon közzétett esélyegyenlőségi program, ahol a véleményezés biztosított.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. Önkormányzatunk nem működtet HEP Fórumot, mert Kapuvár Városi Önkormányzat Humán Bizottsága látja el a helyi esélyegyenlőségi program felügyeletét.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Infrastrukturális fejlesztés	A bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő, csapadékvíz-elvezetés és speciális közlekedési megoldások hiánya	A település infrastrukturális fejlődése	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A település bel- és külterületi úthálózat felújítása, csapadékvíz-elvezetés kialakítása, kerékpárút-hálózat bővítése	Polgármester	2026. 12. 31.	Felújított úthálózat hossza Csapadékvíz-elvezető-rendszer hossza	TOP Plusz-1.2.1-21 Élhető települések felhívás – Élhető településfejlesztés Kapuváron; TOP Plusz-1.2.1-21 Élhető települések felhívás - Kulturális és sportinfrastruktúra fejlesztése Kapuváron; TOP Plusz-1.2.3-21 Belterületi közutak fejlesztése – Kapuvár város belterületi útjainak fejlesztése; TOP Plusz-1.1.1-21 Helyi gazdaságfejlesztés – Kapuvári Ipari Park	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns

										fejlesztése; TOP Plusz-1.2.1-21 Élhető települések felhívás – Kapuvár város csapadékvíz- elvezetés rekonstrukciója I.-II. ütem; 2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei, hazai és saját költségvetési forrás		
2	Infrastrukturális fejlesztés	Közintézmények, önkormányzati tulajdonú épületek energetikai állapota nem megfelelő	A település infrastrukturális fejlődése	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Energetikai felújítási program folytatása, alternatív fűtési lehetőségek és megoldások	Polgármester	középtávú: 2027. 12. 31. hosszú távú: 2032. 12. 31.	Felújított intézmények száma Energia- megtakarítás mértéke	2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei, hazai és saját költségvetési forrás	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Lakhatási körülmények javítása, komfortosító törekvések	A lakhatási színvonal alacsony, komfort nélküli lakások	A KSH tömbszintű vizsgálata és lehatárolása alapján Kapuváron a Honvéd utca környezete bizonyult szegregátumnak, illetve a Rákóczi- Jókai-Bercsényi utcák tömbje szegregációval veszélyeztetett területnek. Az IVS-ben ezek meghatározásra kerültek	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Szociális Szolgáltatás- tervezési Konceptió	Európa 2020 Stratégia, Új Roma Stratégia (2019- 2030)	Lakókörnyezet fejlesztése, lakhatási integráció, lakáscsere, bérlakás- állomány fejlesztése	Polgármester	középtávú: 2027. 12. 31. hosszú távú: 2032. 12. 31.	Hány érintett terület rehabilitációja történt meg A felújított, épített lakások száma A kialakított építési telkek száma	2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei, hazai és saját költségvetési forrás, külső szakemberek bevonása	A lakások használatba- vétele megtörtént-e, Bérlakások hasznosítása, építési telkek értékesítése (akár szociális alapon)	Nem releváns
2	Pályakezdők foglalkoztatási lehetőségeinek kidolgozása, pályaorientációs	Az alacsony végzettségű munkanélküliek számára felajánlható munkahelyek száma	A diákok megfelelő információkat kapjanak arról mely oktatási típus,	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Szociális	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009- 2024) Új Roma Stratégia (2019- 2030), Az egész	Programok, amelyek a nappali tagozatos, iskolarendszerű oktatásból már kimaradtak számára	Polgármester	középtávú: 2027. 12. 31. hosszú távú:	Programok, tanácsadások száma Résztevők száma	2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei, hazai és saját költségvetési	Van megfelelő számú, programokba a bevonható, pályakezdő	Tanfolyamok, programok szervezése, melyek a környező településen élők is

	tanácsadás a munkáltatók bevonásával	csökken	képesítés nyújthat hosszú távú foglalkoztatási lehetőségeket számukra. Munkáltatók körében felmérést gyarkormoki programok önkéntes munkavégzés lehetőségéről.	Szolgáltatás-tervezési Konceptió	életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája	biztosítják a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek, képességek elsajátításának esélyét Pályaválasztási tanácsadás		2032. 12. 31.		forrás, külső szakemberek bevonása	tartós munkanélküli	részrt vehetnek
3	A településhez való kötődés erősítése	Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő program kevés	A helyi identitás és kohézió, valamint a településhez való kötődés erősítése	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok megvalósítása	Polgármester	2026. 12. 31.	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma, a helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	TOP Plusz-1.2.1-21 Élhető települések felhívás – Élhető településfejlesztés Kapuváron; 2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei, hazai és saját költségvetési forrás	Van megfelelő számú, a helyi társadalmi akciókba bevonható személy	Nem releváns
4	Közfoglalkoztatási programokban való hatékony részvétel	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Szegénység újratemelésének megállítása	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Új Roma Stratégia (2019-2030)	Humán és pénzügyi erőforrások munkájának összehangolása	Polgármester	rövid távú: 2024. 12. 31. középtávú: 2027. 12. 31. hosszú távú: 2032. 12. 31.	Közfoglalkoztatottak száma	Információ az állaskeresők számáról	Van megfelelő számú a közfoglalkoztatásba bevonható tartós munkanélküli	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Gyermekek szabadidős és sportolási lehetőségeinek bővítése, mozgáskultúrájuk fejlesztése	A gyermekek, fiatalok sportolási lehetőségei és szabadidős tevékenységei korszerű, intézményi között nem biztosított, nincs helyszín, megfelelő szabad tér	A gyermekeknek a mozgásos tevékenységre fordított ideje, közelítsen az értelmi fejlesztésre szánt idővel	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Gazdasági és Humán program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024, Legyen jobb a gyermekeknek!)” Nemzeti Stratégia	Sportcsarnok, sportpálya és játszótér kialakítása, fejlesztése, Strand- és termálfürdő-fejlesztés, Tanuszoda-fejlesztés, sportinfrastruktúra-fejlesztés, Tornaszobák kialakítása, felújítása,	Polgármester	2026. 12. 31.	Kialakított tornaszobák, sportpályák, sportcsarnokok, játszótérek száma Felújított köznevelési, közoktatási intézmények száma	TOP Plusz-1.2.1-21 Élhető települések felhívás - Kulturális és sportinfrastruktúra fejlesztése Kapuváron; TOP Plusz-3.3.1-21 Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése felhívás - Király-tó Óvoda és Bölcsöde	Nevelési programban szerepeljen a sportolás előtérbe helyezése, A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami	Nem releváns

						Zöldterületek fejlesztése				Gartai Tagóvoda korszerűsítése; TOP Plusz-3.3.1-21 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése felhívás - Király-tó Óvoda és Bölcsőde bővítése; TOP Plusz-1.2.1-21 Élhető települések felhívás – Élhető településfejlesztés Kapuváron; A Kormány 1765/2020. (XI. 11.) Korm. határozata a kapuvári tanuszoda építéséről; Kapuvár Város Önkormányzata turisztikai feladatainak támogatása - Fürdő fejlesztése II. ütem” címen az 1869/2021.(XII.3.) Korm. határozat alapján	támogatásból és helyi adóbevételeiből	
2	Köznevelési, közoktatási intézmények bővítése, felújítása	Köznevelési, közoktatási feladat-ellátási helyek között vannak olyanok, amelyek nem alkalmasak harmonikus, testi és szellemi fejlődését biztosítani	A gyermekek testi-lelki és szellemi fejlődéséhez szükséges gondoskodás biztosítása	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Gazdasági és Humán program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024, Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia	Köznevelési, közoktatási intézmények csoportszobák, játszóudvarok bővítése, felújítása	Polgármester	2026. 12. 31.	Felújított köznevelési, közoktatási intézmények csoportszobák, játszóudvarok száma	TOP Plusz-3.3.1-21 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése felhívás - Király-tó Óvoda és Bölcsőde Gartai Tagóvoda korszerűsítése; TOP Plusz-3.3.1-21 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése felhívás - Király-tó Óvoda és Bölcsőde bővítése	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns
3	A településhez való kötődés erősítése	Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő	A helyi identitás és kohézió, valamint a településhez való kötődés erősítése	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő	Polgármester	2026. 12. 31.	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű	TOP Plusz-1.2.1-21 Élhető települések felhívás – Élhető településfejlesztés	Van megfelelő számú, a helyi társadalmi akciókba	Nem releváns

		program kevés				programok megvalósítása			személyek száma, a helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	Kapuváron; 2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei, hazai és saját költségvetési forrás	bevonható személy	
4	Nyitott KAPU-VÁR Térségi Szociális Szolgáltató Központ bővítése	Nyitott KAPU-VÁR TSZSZK családellátással, családsegítéssel kapcsolatos szerepe, feladatköre megnövekedett	Az intézmény maximális feladatellátása érdekében az új funkciókhoz szükséges fejlesztés, felújítás, bővítés	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Legyen jobb a gyermekeknek! Nemzeti Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az intézmény fejlesztése, felújítása, bővítése, a komplex feladatellátás érdekében tárgyaló és foglalkoztató helyiség megépítése, akadálymentesítés	Polgármester	2026. 12. 31.	Felújított épületek száma	TOP Plusz-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás - Nyitott KAPU-VÁR Térségi Szociális Szolgáltató Központ bővítése	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	A Szociális Társulásban résztvevő önkormányzatok közös feladatellátása
5	Egészséges gyermekekért	A szűrővizsgálatokra, folyamatosan van igény	A gyermekek egészségének megőrzéséhez szükséges gondoskodás biztosítása	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió, Gazdasági és Humán program	Legyen jobb a gyermekeknek! Nemzeti Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Előadások programok, szűrővizsgálatok, felvilágosító kampányok szervezése Gyermekorvosi, iskola-orvosi, iskola-fogorvosi, feladatellátás fejlesztése, gép, műszer, eszközbeszerzés, infrastrukturális felújítása	Polgármester	2026. 12. 31.	Programok, tanácsadások, szűrővizsgálatok száma Résztevők száma Felújított orvosi rendelők száma	TOP Plusz-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás - Az egészségügyi alapellátás fejlesztése a kapuvári háziiorvosi körzetekben; TOP Plusz-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás - Az egészségügyi alapellátás fejlesztése Ház helyi Orvosi Rendelőben	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Gyermek melletti munkavállalás	A munkahellyel rendelkező nők keresőtevékenységének végzése és a családi feladatok összehangolása nehezen megoldható	A helyi nők munkába segítése, nők esélyegyenlőségének növelése	Intézményi alapküldetelmek	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Korszerű, a munkaidő beosztásnak megfelelő bölcsődei-óvodai intézményi háttér kialakítása. Atipikus foglalkoztatási munkaformák,	Polgármester	rövid távú: 2024. 12. 31. középtávú: 2027. 12. 31. hosszú távú: 2032. 12.	Alapdokumentum ok módosítása Kialakított munkahelyek száma	2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei, hazai és saját költségvetési forrás	Monitoring, érdeklődés fenntartása, motiválás	Nem releváns

						illetve kötetlen munkaidő bevezetése, kisgyermekes nők önfoglalkoztatásának segítése. Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása kisgyermekes nők körében. Családbarát munkahelyek kialakítására és elterjesztésére való igény és hajlandóság megteremtése.		31.				
2	Egészséges nőkért	Kevés a nők egészségvédelmére irányuló program, szűrőprogram	A nők egészségének megőrzéséhez szükséges gondoskodás biztosítása	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió, Gazdasági és Humán program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Előadások programok, felvilágosító kampányok szervezése Szűrőprogramok szervezése Egészségügyi alapellátás fejlesztése	Polgármester	2026. 12. 31.	Programok előadások száma Részvevők száma Felújított orvosi rendelők száma	TOP Plusz-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás - Az egészségügyi alapellátás fejlesztése a kapuvári háziorvosi körzetekben; TOP Plusz-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás - Az egészségügyi alapellátás fejlesztése Házhelyi Orvosi Rendelőben	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	A programokon és előadásokon a környező településen élők is részt vehetnek
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Idősek ellátó-rendszerének bővítése	Igényeknek megfelelő szociális ellátás hiánya (demencia ellátása idősotthoni szolgáltatás nem megoldott a településen)	Idősotthon létrehozása, feltétel-rendszerének megteremtése	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió, Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Gazdasági és Humán program	Idősügyi Nemzeti Stratégia	Épület építése, intézmény alapítása	Polgármester	2023. 12. 31.	Férőhelyek száma	TOP Plusz-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás - Idősek nappali ellátásának fejlesztése Kapuváron	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns

2	Egészséges időkért	A szűrő-vizsgálatokra, prevenciók tevékenységre folyamatosan van igény	Az idősök egészségének megőrzéséhez szükséges gondoskodás biztosítása	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió, Gazdasági és Humán program	Időügyi Nemzeti Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Előadások programok, felvilágosító kampányok szervezése Szűrőprogramok szervezése Egészségügyi alapellátás fejlesztése	Polgármester	2026. 12. 31.	Programok. előadások száma Résztevők száma Felújított orvosi rendelők száma	TOP Plusz-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás - Az egészségügyi alapellátás fejlesztése a kapuvári háziorvosi körzetekben; TOP Plusz-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás - Az egészségügyi alapellátás fejlesztése Házhelyi Orvosi Rendelőben	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	A programokon és előadásokon a környező településen élők is részt vehetnek
3	A településhez való kötődés erősítése	Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő program kevés	A helyi identitás és kohézió, valamint a településhez való kötődés erősítése	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok megvalósítása	Polgármester	2026. 12. 31.	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma, a helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	TOP Plusz-1.2.1-21 Élhető települések felhívás – Élhető településfejlesztés Kapuváron; 2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei, hazai és saját költségvetési forrás	Van megfelelő számú, a helyi társadalmi akciókba bevonható személy	Nem releváns
4	Nyitott KAPU-VÁR Szociális Szolgáltató Központ bővítése	Nyitott KAPU-VÁR az idősellátással kapcsolatos szerepe, feladatköre megnövekedett	Az intézmény maximális feladatellátása érdekében az új funkciókhoz szükséges fejlesztés, felújítás, bővítés	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Időügyi Nemzeti Stratégia,, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az intézmény fejlesztése, felújítása, bővítése, a komplex feladatellátás érdekében tárgyaló és foglalkoztató helyiség megépítése, akadálymentesítés	Polgármester	2026. 12. 31.	Felújított épületek száma	TOP Plusz-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás - Nyitott KAPU-VÁR Térségi Szociális Szolgáltató Központ bővítése	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	A Szociális Társulásban résztvevő önkormányzatok közös feladatellátása
V. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése és információs	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az	Az akadálymentesítés bővítése	Gazdasági és Humán program	Országos Fogyatékkal-ügyi Program	Akadálymentesítés	Polgármester	rövid távú: 2024. 12. 31. középtávú: 2027. 12.	Az elvégzett akadálymentesítések, annak típusai	2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei és saját	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat	Nem releváns

	kommunikációs akadályok megszüntetése	akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os						31. hosszú távú: 2032. 12. 31.		költségvetési forrás	biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	
2	Weboldalak akadálymentesítése	Látás és hallássérültek nem érik el az intézmények akadálymentes honlapját	Akadálymentes honlap(ok) elérhetőségének biztosítása	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Országos Fogyatékosügyi Program	Akadálymentes honlap(ok) létrehozása	Polgármester	rövid távú: 2024. 12. 31. középtávú: 2027. 12. 31. hosszú távú: 2032. 12. 31.	Akadálymentes honlapok száma	2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei és saját költségvetési forrás	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns
3	Érzékenyítő programok szervezése	Érzékenyítő programok hiánya	Érzékenyítő programok megvalósulása	Nincs ilyen dokumentum	Országos Fogyatékosügyi Program	Programok megszervezése	Polgármester	rövid távú: 2024. 12. 31. középtávú: 2027. 12. 31. hosszú távú: 2032.	Előadások száma, azokon résztvevők száma	2021-2027 programozási időszak pályázati lehetőségei és saját költségvetési forrás	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns
4	Nyitott KAPU-VÁR Térségi Szociális Szolgáltató Központ bővítése	Nyitott KAPU-VÁR TSZSZK az fogyatékosokkal kapcsolatos szerepe, feladatköre megnövekedett	Az intézmény maximális feladatellátása érdekében az új funkciókhoz szükséges fejlesztés, felújítás, bővítés	Kapuvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Országos Fogyatékosügyi Program, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az intézmény fejlesztése, felújítása, bővítése, a komplex feladatellátás érdekében tárgyaló és foglalkoztató helyiség megépítése, akadálymentesítés	Polgármester	2026. 12. 31.	Felújított épületek száma	TOP Plusz-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás - Nyitott KAPU-VÁR Térségi Szociális Szolgáltató Központ bővítése	A létrehozott fejlesztés fenntartását a Kapuvár Városi Önkormányzat biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	A Szociális Társulásban résztvevő önkormányzatok közös feladatellátása

2. Megvalósítás

2.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

2.2 A megvalósítás folyamata

Önkormányzatunk nem működtet HEP Fórumot, mert Kapuvár Városi Önkormányzat Humán Bizottsága látja el a helyi esélyegyenlőségi program felügyeletét, segítségével alakul ki, illetve valósul meg a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A helyi esélyegyenlőségi program elfogadását tárgyaló ülésre célszerű meghívni a Nyitott Kapu-Vár TSZSZK vezetőjét, a Polgármesteri Hivatal jegyzőjét és aljegyzőjét és az Igazgatási Csoport vezetőjét, a városi rendőrkapitányt és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökét.

2.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

2.4 Nyilvánosság

A 9. pontban meghatározottak szerint biztosítjuk, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok városunkban maradéktalanul megvalósuljanak. A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala és szükség szerint a Szociális Kerekasztalon, valamint a Humán bizottság ülésein történő tárgyalása, elemzése.

A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja és a helyi média is rendelkezésre áll. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

2.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről az Igazgatási Osztály csoportvezetője felel.

- Így felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

2.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **Humán Bizottság megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

3. Elfogadás módja és dátuma

I. A Kapuvár Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kapuvár Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 211/2022. (XII. 20.) ÖKT. határozatával elfogadta,

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Kapuvár, 2022 december 21.

Hámori György
polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA

*Kapuvár Városi Önkormányzat
Képviselő-testülete*

TITK/1-25/2022.

KIVONAT

Kapuvár Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
2022. december 20-i *Nyílt* ülése jegyzőkönyvéből

7.NAPIRENDI PONT:

A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA

Kapuvár Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 8 igen szavazattal egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

211/2022. (XII. 20.) ÖKT. határozat:

Kapuvár Városi Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztés mellékletét képező Kapuvár Városi Önkormányzat 2023-2028. évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját, valamint az Intézkedési Tervét elfogadja.

A Képviselő-testület felkéri Kapuvár város polgármesterét, hogy döntéséről a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságot, továbbá gondoskodjon a stratégiai dokumentum helyben szokásos módon történő közzétételéről.

Felelős: **Hámori György** polgármester

Határidő: **azonnal**

HÁMORI GYÖRGY
Polgármester

BORSODI TAMÁS
Címzetes Főjegyző